

EL APOCALIPSIS

La revelación de Jesucristo

¹ Yáí cuyàlutaca icàlidaca walí tàacáisi ìwali Dios imàaquéricaté Jesucristo yáaliacawa ìwali ibàacanéri iyú áibanái ícha, yéwanápiná Jesucristo yáasáidacani Dios yàasu wenàiwicanái irí náaliacaténáwa càinácaalí iwàwacutáanápiná ichàbacawa caquialéta. Jesucristo ibànüacaté yàasu ángelwa yáasáidacaténá yáí tàacásica Juan irí, yáí Juan, Jesucristo yàasu wenàiwicaca. ² Juan itànàacaté báisíiri iyúni cuyàluta irìcu macáita yáí Dios itàacái Juan yémièrica, yá nacái Jesucristo yàasu báisíiri tàacásica, idécanáamité Juan iicáca macáita tàacáisi yéenáiwanási nacáiri irìcuíse.

³ Casímáica iwàwa cawinácaalí iléerica nalíni, yáí cuyàlutaca, culto irìcu, yáí tàacáisi icàlidéerica walí càinácaalí ichàbáanápináwa. Casímáica nacái nawàwa cawinácaalí yeebéeyéica yáí tàacásica Juan itànèerica cháí cuyàluta irìcu, mesúnamáipinácáináta iwàwacutá ichàbacawa.

Juan escribe a las siete iglesias

⁴ Núa Juan nutànàacuéca pirí cuyàluta, píacué yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, píacué iyéeyéica siete namanùbaca yàcalé Asia yàasu cáli ínata. Nusutácué Dios ícha pirípinácué, Espíritu Santo nacái, Jesucristo nacái, namàníinápinácué pirí cayábéeri, namàacáanápiná nacái matuíbanáicuéca pía. Dios iyacaté bàaluité, siùca nacáide, iyéeripiná càiripináta, càníiri imáalàawa. Yáí Espíritu Santoca

máiníiri cayábaca ìyaca Dios yàasu yàalubáisi íipunita. ⁵ Jesucristo itàaníca báisíiri iyú, imànica macáita machacàníiri iyú càide iyúwa ímáaná, icàlidacaté báisíiri tàacáisi éwitaté nanúacáanítani. Yáí Jesucristo, yácata idàbáanéerica wenàiwica imichèericatéwa yéetáními yèewíise, idènièri iináwa càmlíiri imáalàawa. Jesucristo ichùullaca macái cáli icuèrinánái. Cáinináca Jesucristo iicáca wía. Jesucristo íiraná imusúacatéwa icháuná irìcuíse cruz ìwali àta yéetácatalétawa wáichawalíná. Jesucristo yéetácáinatéwa wáichawalíná, íná Dios idéca imàacaca iwàwawa wabáyawaná íicha. ⁶ Jesucristo idéca imàacaca yàasu wenàiwicaca wía. Imàacaca nacái wáibaidaca írípíná iyúwa sacerdotenái, wasutácaténá Dios íicha wenàiwicanái írípíná, yáí Dios Jesucristo Yáanirica. Máiní nuwàwaca macái wenàiwica yàaca cayábéeri Jesucristo irí, nuwàwa nacái Jesucristo icùaca wenàiwicanái canánama càiripínáta èeri càmlíiri imáalàawa. Báisíta, amén.

⁷ ¡Jesucristo yàapínáwa néese acalèe yèewíisewa!
Macáita wenàiwica naiquéeripínáni, nía nacái inuéyéicaténi, naiquéeripínáwa. Macáita èeri mìnánái càmlíiyéica yeebáida itàacái náicháanípíná nacialuniwa naicápinácaalí yàanàaca, cáalucáiná naicácani. Báisíta, amén.

⁸ Wacuèriná Dios cachàiníiri náicha canánama, ìyacaté bàaluité, siùca nacáide, ìyapíná càiripínáta, càmlíiri imáalàawa. Wacuèriná Dios íimaca walí: “Núacata yáí idàbéericaté macáita, núacata nacái yáí imáalàidéeripínáca macáita. Iná núacata càiride iyúwa las letras alfa y omega”, càì íimaca walí yáí

Wacuèriná Diosca.

Una visión del Cristo glorioso

⁹ Núa Juan, péenásàiricué, nùuwichàacawa píapichacué Jesús irípiná weebáidacáiná itàacái. Weebáidaca itàacái, íná wacùapiná macáita Jesús yáapichawa. Abédanamata nacái wáiwitáise Jesús yáapicha wàidenìacaténá wàuwichàanáwa matuíbanáiri iyú. Yáté presocaté núa Patmos yàasu iwàwata íinata nucàlidacáiná té Dios itàacái áibanái irí, nucàlidacáiná té nacái Jesús iináwaná iwali.

¹⁰ Néeseté áiba domingomi, Espíritu Santo icùacaté nuíwitáise. Yá nuémàcaté tàacáisi nuínatawáise wa, yái cachàiníiri tàacáisi càiride iyúwa wéemianá trompeta isàna. ¹¹ Yá íimaca nulí: “Pitànaa cuyàluta, picàlidacaténá nalíni càinácaalí piicáaná. Néese pibànua nalíni níara yeebáidéeyéica nutàacái iyéeyéica siete namanùbaca yàcalé Asia yàasu cáli íinata. Níái yàcaléca náipidená: Efeso iyacàlená, Esmirna iyacàlená nacái, Pérgamo iyacàlená nacái, Tiatira iyacàlená nacái, Sardis iyacàlená nacái, Filadelfia iyacàlená nacái, Laodicea iyacàlená nacái”, íimaca nulí.

¹² Yá nuwènúa nuicáidaca nuínataléwa nuicácaténá yái itàaníríca nulí. Yá nuicáca siete namanùbaca cáaléeyéi lámpara oroíyéi.

¹³ Néese nuicá nèewibàa níái siete namanùbaca lámparaca càì iicácanáwade iyúwa asíali. Idènìaca ináawaniwa cáaléeri àta yàabàli ipùata néré. Idènìaca nacái cáucuíri iwaalíbapi oroíri yùucutalícubàawa.

¹⁴ Cabalèeri íiwita íbáiná càide iyúwa waicáaná cabalèeri lana, nieve nacáiri áiba. Ituí nacái nàya càide iyúwa waicáaná quichái ipèrua.

¹⁵ Yá mèlumèluíyéi yàabàli càide iyúwa waicáaná

naquésìèrica bronce nacáirica nawasèrica ùlèeri iyú quéechacáwa manuíri quichái irìcu ipíchawáise naquésìacani. Cachàinica itàacái càide iyúwa wéemianá manuíri inanába isàna yúuwèericawa íba yèewibàa. ¹⁶ Idèna siete namanùbaca dùlupùta icáapi irìcuwa yéewápuwáiséeriwa. Itàacái ìyaca càide iyúwa espada machete nacáiri báipunitácanaméeri caserùnica. Inàni nacái icànaca iyúwa èeri icànaná mèlumèluíri iyú cachàiniwaca machacànicaalí èeri.

¹⁷ Nuicácanacáitani, yá núuwàa nullacawa nunùmáawawa nucalùniwa yàbàli idaní càide iyúwa yéetèerimiwa. Quéwa imàacaca icáapiwa yéewápuwáiséwa nùwali. Yá ímaca nulí: “Picá cáalu pía núícha. Núacata yái idàbéericaté macáita. Núacata nacái yái imáalàidèeripináca macáita. ¹⁸ Núacata yái Cáurica. Nuétácatéwa quéwa, péemà cayába, siùcáisede nùyaca càiripináta. Núacata imàaquéerica wenàiwica yéetácawa néenáiwaná yàanàcatáita néetácatáipinátawa; nucùa nacái infierno, yáara báawéeyéimi íiwitáise yùuwichàacatalécawa ípidenácataléca infierno. ¹⁹ Iná pitànàa macáita yái núasáidèeripináca piicá. Pitànàa nacái yái ichàbéericawa siùcade, yá nacái ichàbéeripinácaawa áiba èeriwa wapíchalécáwa. ²⁰ Siùcade nucàlida piríni càinácaalí ímáaná níái siete namanùbaca dùlupùta piiquéeyéica nucáapi irìcu. Nucàlida nacái pirí càinácaalí ímáaná níái siete namanùbaca cáaléeyéica lámpara oroíyéica. Níái siete namanùbaca dùlupùta, ímáanáca càicanide iyúwa siete namanùbaca nacuèerinánái icuèeyéica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái siete namanùbaca

yàcalé m̀nanáí. Níái siete namanùbaca lámpara cáaléeyéica, ímáanáca càicanide iyúwa siete namanùbaca náapichéeyéi ìwacáidáyaquéeyéicawa yáapichawáaca yeebáidéeyéica nutàacái”, ímaca nulí yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

2

Mensajes a las siete iglesias

El mensaje a Efeso

¹ Néese Wáiwacali ímaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanáí yeebáidéeyéica nutàacái Efeso ìyacàlená irìcu: ‘Cài núumacuéca pirí, núa idènièrica siete namanùbaca dùlupùta nucáapi irìcuwa nuéwápuwáisewa, núa yèepuníricawa nèewibàa níái siete namanùbaca cáaléeyéi lámpara oroíyéica: ² Núalíacawa macáitacué pìwali yái pimàníricuécá; núalíacawa píibaidacuéca nulípiná cachàiníiri iyú; núalíacawa pìidenìacuéca piùwichàanáwa nacái matuíbanáiri iyú; núalíacawa báawacuéca piicáca náiwitáise níara báawéeyéica wenàiwicaca. Núalíaca nacáíwa píalimáidacuéca piicáwa nàasu tàacáisi níara icàlidéeyéica iináwaná ìwaliwa apóstolcasa nía, quéwa nachìwa meedá. Pidécuéca píasáidaca cachìwéeyéica meedá nía. ³ Núalíacawa pìidenìacué piùwichàanáwa mamáalàcata. Núalíaca nacáíwa piùwichàacuécawa nulípiná manuísíwata nuípidená ìwali peebáidacáinácué nutàacái. Càmitacué nacái chamàle píiwitáise píibaidáanápinácué nulí. ⁴ Quéwa nuicácué pìwali abéeri wawàsi báawéeri. Càmitacué cáininá piicáca áibanáí càide iyúwaté cáinináaná piicáca

nía quéechatécáwa. ⁵ Iná píináidacuéwa ìwali yái quéechéeri píiwitáise cayábéerica piúquéricatécué píichawa. Piwènúadacué píiwitáisewa machacàníri iyú, pimànicaténácué cayábéeri áibanái irí càide iyúwacué pimànínaté quéechatécáwa. Càmicaalícué càì pimànica, yásí nùacawa caquialéta pìatalécué, yá nuedácué píicha pìasu lámpara iyacatái íchawa, càmicaalícué piwènúada píiwitáisewa. ⁶ Quéwa iyacué pirí yái cayábéerica. Báawacuéca piicáca yái báawéerica nicolaítanái imànírica càide iyúwa nacái báawáaná nuicáca yái namànírica. ⁷ Néese, càuwíiyéicaalícué pía, péemiácué cayába yái tàacáisica Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái, iyéeyéica yàcalé imanùbaca. Macáita cawinácaalí imawèníadéeyéica báawéeri, numàacapiná nayáaca nayáacaléwa àicu iyacanáca yèerica nacáuca càníri imáalàawa, yái àicu iyéerica paraíso néeni, Dios iyacàle irícu', càì pitànàaca nalí cuyàluta", ímaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Esmirna

⁸ Néese Wáiwacali ímaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Esmirna iyacàlená irícu: ‘Càì núumacuéca pirí, núa idabéericaté macáita, núa imáalàidéeripináca macáita nacái, núa yéetéericatéwa, néeseté yèepùaca nucáuacàacawa: ⁹ Núalíacawa piúwichàacuécawa pìyaca. Núalíacawa catúulécanácuéca pía, quéwacué nuicáca pía càiyéide iyúwa càasuíyéi. Núalía nacáíwa càinácaalí iyú nacháawàanácué piináwaná ìwali báawéeri iyú, níara icàlidéeyéica

iináwanáwa judíocasa nía, quéwa càmiyéi judío nía nawàwalicuísewa, càmicáiná neebáida nutàacái. Báawéeri Satanás yéewáidacaléca meedá nía. ¹⁰ Picácué cáalu piicáca yái piùwichàanápínacuécawa. Péemìacué cayába, mesúnamáita Satanás yúuca abénaméeyéi péenácué presoíyéi ibànaliculé yáalimáidacaténácué iicáwa pía macáita, piwènúadáanápíná píiwitásewa nuícha. Yá piùwichàapínacuéwa diez èeri. Quéwa cachàinicué píiwitáise mamáalàacata, éwitacué nanúacaalí pía, yásí nùacué piríwa picáuca càmiiri imáalàawa càide iyúwa nàacaalí corona wenàiwicanái irí imawèniadéeyéica áibanái. ¹¹ Càuwíyéicaalícué pía, péemìacué cayába yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái, iyéeyéica yàcalé imanùbaca. Cawinácaalí imawèniadéeyéica báawéeri, canácatáita yéewanáwa pucháiba yàawiriéri yéetácáisi íbàaca níawa, canásíwa', càì pitànàaca nalí cuyàluta", íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Pérgamo

¹² Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Pérgamo iyacàlená irícu: ‘Cài nuchùullacuéca pía, núa idènièrica espada machete nacáiri báipunitácanaméeri caserúnica: ¹³ Núalíacawa macáita ìwali yái pimàníricuéca. Núalía nacáíwa piyacuéca aléera yàcalé Satanás icùacataléca. Núalíacawa peebáidacuéca nutàacái mamáalàacata tàì íiméeri iyú. Càmitacué piméeyáa peebáidaca nutàacái éwitaté nanúacáaníta Antipas, yái

nanuéricaté yeebáidacáiná nutàacái pèewi, piacué ìyéeyéica yàcalé Satanás icùacataléca. ¹⁴ Quéwa nuicácué pìwali máisibáwanáita báawéeri wawàsi, yái càmirica cayába nuicáca: Pidèniacué piápichawa abénaméeyéi yéewáidéeyéica wenàiwica càide iyúwaté Balaam yéewáidáaná wenàiwica. Bàaluité Balaam yàalàacaté Balac yáalimáidáanápiná israelitanái namànicaténá nabáyawanáwa. Ichùullacaté nayáanápiná iinási nanuérimica iyúwa sacrificio nàacaténá ídolo icàaluíniná, cuwáináí yéenáíwanáca. Ichùullaté naimáca áibanái inanái yáapicha càmiyéica náinusíwa. ¹⁵ Càita nacái, ìyacué pèewibàa abénaméeyéi yeebáidéeyéica nicolaítanáí yàasu cachìwéeri tàacáisi. ¹⁶ Iná piwènúadacué píiwitáisewa báawéeri ícha. Càmicaalícué càì pimànica, yásí nùacuéwa pìatalé caquialéta. Yá numànipiná úwi náipunitawa nutàacái iyúwa, càide iyúwa wenàiwica namànicaalí úwi espada machete nacáiri iyú. ¹⁷ Càuwíyéicaalícué pía, péemiacué cayába yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái, ìyéeyéica yàcalé imanùbaca. Cawinácaalí imawèniadéerica báawéeri, nùaca iyáapiná maná, yái pan nacáirica ibàacanáta áibanái wenàiwica ícha. Nùa nacái irí cabalèeri íba natànèerica ìwali wàlisàí ípidenápiná. Abéerita yái idènièrica yàasu íbawa, yáalía ìwali yái ípidenápináca wàlisàí, canáca áibanái yáaliériwa ìwali', càì pitànàaca nalí cuyàluta”, íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Tiatira

¹⁸ Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica

wenàiwicanáí yeebáidéeyéica nutàacáí Tiatira ìyacàlená irìcu: ‘Cài núumacuéca pirí, núa Dios lírica, núa idènièrica ituíwa càide iyúwa quicháí ipèrùà iyáaná, núa idènièrica nacáí yàabàliwa càide iyúwa naquésièrica bronze nacáirica iicácanáwa. ¹⁹ Núalíacawa ìwali yáí pimàníricuécá. Núalíacawa cáininácuéca piicáca áibanáí, núalíacawa peebáidacuéca nutàacáí. Núalía nacáíwa piyúudàacuéca áibanáí, pìideniàcuéca piùwichàanáwa nacáí matuìbanáiri iyú. Núalíacawa pimànicuécá cayábéeri cachàiníwanáí ícha yáí pimàníricatécué quéecha, pidàbacaalítécué peebáidaca nutàacáí. ²⁰ Quéwa nuicácué pìwali áiba wawàsi quiríta. Pidécuéca pimàacaca ùyaca matuìbanáita pèewibàa, úái inanáica Jezabelca. Nacàlidaca uináwaná utàanicasa Dios inùmaliúise, quéwa uéwáidaca wenàiwica cachìwéeri tàacáisi iyú meedá uchìwáidacaténá nùasu wenàiwica naimáanápíná áiba yáapicha càmfíchúaca náinusíwa, cànírica nacáí nanìrisíwa, nayáanápíná nayáacaléwa nacáí iinási nanuérica ídolo irí nàacaténá cuwáinái yéenáíwaná icàaluíniná. ²¹ Nudéca nùalàaca úa cachàiníri iyú uwènúadáanápíná uíwitáisewa ubáyawaná íchawa, quéwa càmita uebá uwènúadáanápíná uíwitáisewa ícha, yáí uimáanáca manùbéeyéi yáapicha. ²² Siúcade, péemiàcué cayába, nùuwichàidapíná úa uláicái iyúwa, macáita nacáí iiméeyéica úapicha, núucapíná níawa manuíri yùuwichàacáisi iriculéwa, càmicaalí nawènúada náíwitáisewa nabáyawaná íchawa, yáí báawéerica namànírica úapicha. ²³ Nunúapíná nacáí uénibe yéetácáisi iyú. Néese macáita yeebáidéeyéica nutàacáí yàcalé imanùbaca, néemìapínácaalí uináwaná

ìwali, yásí náállacawa núacata yái iiquéerica náiwitáise, nawàwa nacái. Yásí numànicuéca pírí cayábéeriwa, nùuwichàidapíná nacáiwa píalimáwanama càide iyúwa imanuícanamacué pimànica cayábéeri, báawéeri áibata. ²⁴ Néese piacué Tiatira iyacàlená mìnánái càmiyéica yeebáida Jezabel itàacái, càmiyéi nacái yéewáidawa tàacáisi ìwali yáara náiméerica ìwali Satanás yàasu íiwitáise ibàacanéeriwa. Núumacué pírí, iyaca quiríta abéeri wawàsi iwàwacutéeri nuchùuliapínacué pimànica. ²⁵ Peebáidacué mamáalàacata nutàacái càide iyúwacué peebáidáaná siùca àta nùanàacatalépináta. ²⁶ Cawinácaalí imawènladéeyéica báawéeri, imàníyéi nacái mamáalàacata càide iyúwa nuwàwáaná àta néetácatalétawa, numàacaca nacùaca núapicha macái èeri mìnánái. ²⁷ Càide iyúwa Núaniri Dios imàacáaná nucùaca èeri mìnánái Dios íiwitáise iyúwa, càita nacái nùasu wenàiwica nacùapíná èeri mìnánái cachàiníiri iyú, nàuwichàidapíná nacái macáita wenàiwica càmiyéica yeebáida nutàacái, càide iyúwa hierro ibaquíadacaalí catùa achúmáanamata yémáanáami. ²⁸ Numàaca nacái nàyaca nucamaláná irìcu, yái nucamaláná icànéerica càide iyúwa dùlupùta icànáaná waiquéerica mapisáisiwata. ²⁹ Càuwíyéicaalícué pía, péemiacué cayába yái tàacásica Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái, iyéeyéica yàcalé imanùbaca', càì pitànàaca nalí cuyàluta", íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

3

El mensaje a Sardis

¹ Néese Wáiwacali ímaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Sardis iyacàlená irìcu: ‘Cài núumacuéca pírí, núa iyéerica yáapicha yái Espíritu Santoca máiníri cayábaca, núa idènièrica nacái siete namanùbaca dùlupùta: Núalíacawa ìwali macáita píibaidacalécuéca. Nuémíacué piináwaná ìwali cáucasacué pía, quéwa nuicácuéca pía càiyéide iyúwa yéetéeyéimiwa.

² Pimichàidacué píiwitáisewa, pichàiniadacué píiwitáise cayábéeriwa iyéericuéca pírí quiríta, iwàwéerica ichàbacawa píicha, nuicácáiná yái pimàníricuéca cànírica cayába Nucuèriná Dios iicáca.

³ Iná pínáidacuéwa ìwali yái tàacáisi péemièricatécué, peebáidéericatécué nacái quéechacáwa. Pimànicué mamáalàacata cayábéeri càide iyúwa yái tàacáisi ímáaná. Piwènúadacué píiwitáisewa píbáyawaná íchawa. Càmicaalícué pimichàida píiwitáisewa, yásí nùanàacué pìatalé càide iyúwa cayéedéeri yàanàacaalí càmicatáita wenàiwica icùa nùanàaca, càmitacué nacái píalíawa chácaalínácaalí nuénáíwaná yàanàa nùanàacatáipínácué pìatalé.

⁴ Quéwa abénaméeyéicué péená Sardis iyacàlená mìnánái càmita nàya cabáyawanéeri iyú. Càide iyúwa wenàiwica icùacaalí masacàata ibàlewa, càita nacái abénaméeyéi péenácué nacùaca níawawa masaquèeri iyú, báawéeri ícha. Yá áiba èeripiná nèepunícawa núapichawa nabàle cabalèeri yáapichawa namànicáiná cayábéeri càide iyúwa Dios iwàwáaná cháí èeri irìcu.

⁵ Cawinácaalí imawèniadéeyéica báawéeri, nadènìlapiná nabàlewa cabalèeri. Càmita nacái nutunúa náipidená cuyàluta

irìcuise yái cuyàlutaca idènièrica náipidená macáita cáuyéica càmíiyéica imáalàawa. Yá nucàlidapiná naináwaná ìwaliwa nùasunáica nía Núaniri Dios iríwa, yàasu ángelnái irí nacái. ⁶ Càuwíiyéicaalícué pía, péemíacué cayába yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái yàcalé imanùbaca’, càì pitànàaca nalí cuyàluta”, ímaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Filadelfia

⁷ Néese Wáiwacali ímaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Filadelfia ìyacàlená irìcu: ‘Cài núumacuéca pírì, núa Mabáyawanéerica, núa yái Báisírìca, núa rey David itaquérinámica, imàaquéerica nacái wenàiwica iwàlùacawa Dios ìyacàle irìculé, Dios icùacataléca macáita. Nùacùacaalí nalíni, yá canáta yáaliméeri ibàliaca náichani. Néese nubàliacaalí náichani, canácata nacái yáaliméeri yàacùaca nalíni. Péemíacué: ⁸ Cayábaca nuicáca yái pimàníricuéca. Péemíacué cayába, numàacacué picàlidaca nuináwaná ìwali áibanái irí, càmítacué nacái yéewa nasàiwicaca pírì wawàsi, peebáidacáinácué nutàacái, càmítacué nacái piwènúada píiwitáisewa nuícha, éwitacué càmícáaníta máiní cachàinica pía. ⁹ Péemíacué cayába. Nàyaca piyacàle néeni abénaméeyéi judío icàlidéeyéica iináwaná ìwaliwa judíosíwacasa nía, quéwa nachìwa meedá, càmícáiná neebáida nutàacái báisíri iyú. Satanás yéewáidacaléca nía meedá. Mesúnamáita numàacapiná nabàlùacawa

nàulù ipùata iyúwa píipunitacuéwa nàacaténácué picàaluíniná. Yásí náalíacawa cáininácuéca nuicáca pía. ¹⁰ Pidécuéca peebáidaca nutàacái píideníacaténácué piùwichàanáwa matuíbanáiri iyú, íná nucùapínácué píawa áibaalípiná yùuwichàacáisi yàanàapínácaalí macái cáli ìwali, yùuwichàidacaténá èeri m̀nanái. ¹¹ Nùacawa néese caquialéta. Peebáidacué tàì ímèeri iyú yái peebáidéericuéca; picácué pimàaca áibanái iwènúadacuéca nuícha píiwitáise ipíchanácué piúcaca píichawa píasu cawèníri coronawa Dios iwàwéericuéca yàaca pirí áiba èeriwa. ¹² Cawinácaalí imawènìadéeyéica báawéeri, numàacapíná nàyaca Nucueríná Dios yáapicha càiripínáta, càide iyúwa àicu íricusi ibàluèriwa càiripínáta Dios yàasu templo írìcuírìca. Canácatáita nàawa Dios íicha. Nutànàapíná nacái Nucueríná Dios ípidenáwa nàwali yái Nucueríná Dios ìyacàle ípidenáwa nacái, yái yàcalé ípidenérica Wàlisài Jerusalén, írìcuèripínácaawa chènuníise Nucueríná Dios yàatanáise. Nutànàapíná nacái nuípidená wàlisàiwa nàwali. ¹³ Càuwíiyéicaalícué pía, péemíacué cayába yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái írì yeebáidéeyéica nutàacái yàcalé imanùbaca', càì pitànàaca nalí cuyàluta", íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Laodicea

¹⁴ Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica írì yàara nacuerínásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Laodicea ìyacàlená írìcu: ‘Cài núumacuéca pirí, núa ípidenérica Báisíiri, cànírica ichìwáida

wenàiwica, núa icàlidéerica báisiri iyúni, núa idabéericaté macáita Dios irípiná cháí èri irìcu: ¹⁵ Núalíacawa ìwali yái macáita pimàníricuéca. Núalíacawa càmítacué máini píwènúadaca nuícha píiwítáisewa, càmítacué nacái máini pimichàida píiwítáisewa peebáidacaténá cayába nutàacái. Iwàwacutácué pínáidacawa càinácaalí pimàníinápiná. ¿Píwènúadapínásicué nuícha píiwítáisewa? ¿Néeni, pimichàidapínásicué píiwítáisewa? ¿Càinásicué pimànipiná? ¹⁶ Néese, càmicáinácué peebáida cayába nutàacái macái píwàwalícuísewa, íná núucapínácué nuíchawa pía. ¹⁷ Picàlidacáinácué càì píwaliwa: “Càasuíyéica wía, máini nacái cayábaca wía. Wadéca weedáca walíwa manùba wàasupínáwa. Càmita wawàwacutá Dios iyúudàaca wía”, càicué píimaca píwaliwa. ¿Cánácué càmita píalíawa cáuláicaca píiwítáise píbáyawaná iyúwa? Dios iicácuéca pía càiyéide iyúwa catúulécanéeyéi, màasuíyéi nacái. Matuíyéicué nacái píiwítáise, báica nacáicué pía píbáyawaná ìwaliwa iyúwa mabàléeri wenàiwica. ¹⁸ Iná nùalàacué pía pimàacáanápinácué numànica píri cayábéeri manuísíwata càide iyúwa wenàiwica iwéndacaalí áiba wenàiwica irí cayábéeri oro masaquèericaté namànica quichái irìcu. Néese idecanáami numànicuéca píri cayábéeri, yásí báisícata càasuíyéicuéca pía chènuníseeri cawèniiri iyú. Peedácué nacái nuícha píiwítáisepiná mabáyawanéeri càide iyúwacué píbàlepiná cabalèeri, ipíchanácué báica pía píbáyawaná ìwaliwa. Pimàacacué nuchùnìaca píiwítáise matuírica càide iyúwa natuí idàbená ichùnìacaalí wenàiwica ituí,

catuícáténácué píiwitáise, pialíacáténácuéwa nùwali.
 19 Nùalàaca nùasunái cachàiníiri iyú, macáita wenàiwica cáininéeyéica nuicáca. Nùuwichàidaca nía nacái. Iná pimichàidacué píiwitáisewa càiripináta, piwènúadacué nacái píiwitáisewa pibáyawaná íichawa. 20 Péemiácué cayába, mesúnamáita nùacawa néese, càide iyúwa wenàiwica ibàlùacaalíwa capìi íipunita imáidacáténá wenàiwica iyéeyéica capìirícu. Cawinácaalí yéemièyéica nutàacái, nawàwacaalí neebáidaca nutàacái, yá càica níade iyúwa wenàiwica yàacùacaalí icapèe inùmawa áiba írí, yeedácaténá yàataléwani. Néese cawinácaalí yeebáidéeyéica nutàacái, yásí nùyaca náapicha, nàyaca nacái núapicha, càide iyúwa wenàiwica iwàlùacaalíwa capìirículé iyáacáténá iyáacaléwa yéénánái yáapichawa.

21 Cawinácaalí imawèniàdéeyéica báawéeri, numàacapíná náawinacawa núapicha nùalubái íinatalé, nacùacáténá macáita núapicha, càitatéde iyúwa numawèniàdánáté báawéeri, néese núawinacatéwa Núaniri Dios yáapichawa, yàalubái íinatalé nucùacáténá macáita yáapicha.

22 Càuwíiyéicaalícué pía, péemiácué cayába yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái írí yeebáidéeyéica nutàacái yàcalé imanùbaca', càì pitànàaca nalí cuyàluta", íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

4

La adoración en el cielo

1 Néeseté idécanáami Wáiwacali càì íimaca nulí, yáté nuicáidaca chènuniré, yá péemiácué cayába, nuicáca abéeri capìi inùma yàacùacanéerica.

Néese idàbáanéeri tàacáisi nuémièricaté itàaníca nulí iyúwa cachàiníiri trompeta isàna, yácata tàacáisi ímaca nulí àniwa: “Pimichàawa síisaara. Yá núasáidaca pírí càinácaalí ichàbáanápínacawa áibaalípiná”, ímaca nulí. ² Aquialénamata Espíritu Santo icùaca nuíwítáise manuísíwata, péemíacué cayába, Espíritu Santo imàacaca nuicáca cayábéeri yàalubáisi íbàluèricawa chènunibàa. Nuicáca abéeri yáawinéericawa yàalubáisi íinata icùacaténá macáita. ³ Yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata càiride iyúwa waicáaná cuniéri íba cabalèeri ípidenéeri jaspe, iyúwa nacái waicáaná íba ípidenéeri cornalina quíiréeri, cuniéri nacái. Yá mèlumèluwaca àrawàli icànaca yàalubáisi itéese càide iyúwa waicáaná cuniéri íba esmeralda ipuléeri. ⁴ Nàyaca yàalubáisi itéesebàa áiba veinticuatro namanùbaca yàalubáisi. Náawinacawa yàalubáisi íinata veinticuatro namanùbaca nacuèrinánái. Idènièyéi cabalèeri íbàlewa. Nadènà nacái nàasu coronawa yáawami orota náiwita ìwaliwa. ⁵ Yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata icànaca mamáalàacata iyúwa énu icànáaná, itàaníca nacái càide iyúwa wéemianá cachàiníiri énu isàna tirírícaalí. Nàyaca yàalubáisi ípunita siete namanùbaca lámpara nacáiyéi idènièyéica icamaláwa, quichái ipèrùa nacáiri. Yái quicháica, yácata máiníiri cayábaca Espíritu Santoca. ⁶ Iyaca nacái calisa nacáiri yàalubáisi ípunita, abéeri calisa càiride iyúwa vidrio máiníiri cuníaca. Yàalubáisi itéesebàa nàyacaté báiúnaca cáuyéi ángel madécanéeyéi ituí naicácaténá napíchaléwa, naicácaténá nacái náinataléwa. ⁷ Yái idàbáanéeri ángel cáurica càiride iyúwa león iicácanáwa. Pucháibáaná cáuri ángel àniwa càiride

iyúwa toro iicacánáwa. Máisibáaná cáuri ángel àniwa càiri inànde iyúwa asìali. Báinúacáaná cáuri ángel àniwa càiride iyúwa áwa iicacánáwa idècunitàacá yáalanícawa. ⁸ Níái báinúaca ángel cáuyéica nadènìaca seis namanùbaca nàanabáíwa náalimáwanama. Macái cáuyéi ipuniyéiwa natuí iyúwa náinatabàawa, nallicúsewa nacái. Yá càì nàimaca èerìapinama, táiyápinama mamáalàacata:

“¡Mabáyawanéericani, mabáyawanéericani, mabáyawanéericani, yái Wacuèriná Dios cachàinírìca náicha canánama, yái ìyéericaté, ìyéericacacái siùcade, ìyéeripiná nacái càiripináta, cà míri imáalàawa!” càì nàimaca.

⁹⁻¹⁰ Néese idècunitàacá cáuyéi ángel nàaca icàaluíniná, nàaca nacái iyéininá, nàaca nacái irí cayábéeri, yái yáawinéericawa yàalubáisi ínata, ìyéericacacái càiripináta èeri cà míri imáalàawa, yá veinticuatro namanùbaca nacuèrinánái náuwàa nallicacawa nanùmáawawa irí, yái yáawinéericawa yàalubáisi ínata, nàacaténá icàaluíniná, yái ìyéericacacái càiripináta èeri cà míri imáalàawa. Yá nallicadaca nàasu coronawa yàalubáisi yàabàli idaní náasáidacaténá Dios yàasu wenàiwicaca nía. Yá nàimaca irí:

¹¹ “Máiní cayábéeri píiwitáise, pía Wacuèriná Wáiwacali Dios, íná wàaca picàaluíniná, wàaca nacái píimiétacaná, wáalíaca nacáíwa máiní cachàinírìca pía, pidàbacáinaté macáita, yá nàyacaté píiwitáise iyú, pidàbacáinaté nía”, càì nàimaca nacántàaca.

5

El rollo escrito y el Cordero

1 Néeseté nuicáca cuyàluta iwawanèeriwa icáapirícu yéewápuwáise, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata. Yái cuyàluta iwawanèericawa idènìaca tàacáisi irìculéwa, íinatawáise nacáíwa. Yái cuyàluta nadacuèrica cayába siete namanùbaca nadacuèrica iyúni. 2 Néese nuicáca áiba ángel cachàiníiri. Yá isutáca yéemìawa nía macáita. Íimaca cachàiníiri iyú: “¿Cawínásica wenàiwica Dios ibatèeripiná iwasàaca yái nadacùanàcani, yàacùacaténá yái cuyàlutaca?” Íimaca yái ángelca. 3 Quéwa canáca náicha níái chènuníiséeyéica, nía nacái iyéeyéica cháí èeri irícu, nía nacái yéetéeyéimicawa, canácata yáaliméeri yàacùaca cuyàluta, iléecaténátáni. 4 Yá nuícháanica manuísíwata canácáiná nàanèeri wenàiwica Dios ibatèeripiná yàacùaca cuyàluta, iléecaténáni. 5 Néese abéeri néená níái nacuèrinánáica íimaca nulí: “Píca pícháaní quirínama. Piicáida irí cayába, yái israelita ícuèrinásàiri, rey David itaquèrinámica, idéca imawènìadaca báawéeri, yéewacaténá iwasàaca siete namanùbaca nadacùanáca, yàacuèripiná nacái cuyàluta”, íimaca nulí.

6 Néese nuicáca Cordero ibàluèericawa nèewi yái yàalubáisica, nía nacái báinúaca ángel cáuyéica, nía nacái nacuèrinánáica. Yái Cordero idènìaca icháunáwa bàaluitécáiná nanúacani iyúwa sacrificio. Idènìaca nacái siete namanùbaca ichàlewa, siete namanùbaca nacái ituíwa. Níái siete ituí íimáanáca càicanide iyúwa máiníiri cayába Espíritu Santo Dios ibànuèrica macái cáli íinatalé. 7 Néese Cordero yàaca yeedáca cuyàluta icáapi yéewápuwáise íicha, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata. 8 Néese Cordero idécanáami yeedáca

cuyàluta, yá báinúaca ángel cáuyéica, nía nacái veinticuatro namanúbaca nacuèrinánáica náuwàa nalìacawa nanùmáawawa Cordero irí nàacaténá icàaluíniná. Nacuèrinánái náalimáwanama nadèniaca arpa, nadèniaca nacái bacàa níawami orota ipuniéyéiwa pumènliri isàni iyú. Yái pumènliri isàni íimáanaca càicanide iyúwa nasutáaná Dios íicha, macáita Dios yàasu wenàiwicaca. ⁹ Yá nacántàaca wàlisài canción Cordero irí. Náima nacántàaca cà: “Dios imàacaca peedáca yái cuyàluta, piwasàanápíná nadacùanácani, pimàacacáinaté nanúaca pía iyúwa sacrificio, yá piwèniacaté wenàiwicanái píiranámi iyúwa Dios irípiná nèewíise macái yàawiría, macái itàaníyéica áiba tàacáisi iyú nacái, macái wenàiwica nacái, macái cáli néeséeyéi nacái.

¹⁰ Pidéca pimàacaca Dios yàasu wenàiwicaca nía, icuèyéipíná macáita píapicha, isutèyéipíná nacái Dios íicha wenàiwicanái irípiná, yá nacùapíná macái cáli”, náimaca nacántàaca.

¹¹ Yáté nuicáidaca néré, yá nuémìlaca madécaná ángel isàna ibàluèyéicawa natéesebàa yái yàalubáisica, nía nacái báinúaca ángel cáuyéica, nía nacái nacuèrinánáica. Nuicáca madécaná millones namanúbaca ángel, camíiyéi wenàiwica yáalimá iputàaca nía, càisimalénácaalí nía.

¹² Yá náimaca cachàiníri iyú: “¡Wàacué Cordero icàaluíniná, yái Corderoca imàaquéericaté nanúacani iyúwa sacrificio, yácáiná Dios idéca imàacaca Cordero icùanápíná canánama, idéca imàacaca càasuíricani, yái Corderoca! ¡Máiní cáalíacáiricani yái Corderoca, cachàiníri nacái íiwitáise!

¡Cayábaca waicácani, wàacué nacái icàaluíniná, wàacué nacái irí cayábéeri!”
cài náimaca níái ángelca.

13 Nuémia nacái macáita Dios idàbéeyéica náimaca irí, macái ìyéeyéica chènuniré, cáli ínatéeyéica nacái, nía nacái yéetéeyéimicawa, úni irícuíyéica nacái, macáisiwa canánama náimaca Dios irí. Còi náimaca:

“¡Wàaca cayábéeri irí yái yáawinéericawa yàalubáisi ínata, irí nacái yái Corderoca!
¡Cáimiétaquéeri iyú waicáca nía, wàaca nacái nacàaluíniná! ¡Máiní cachàinica náiwitáise càiripináta, èeri càmíiri imáalàawa!” náimaca.

14 Néese báinúaca ángel cáuyéica náimaca: “¡Báisíta, amén, càita nacái wáimaca!” còi náimaca. Níái veinticuatro namanùbaca nacuerinánái nabàlùacawa nàulù iyúwa nàacatená icàaluíniná, yái ìyéericca càiripináta, càmíirica imáalàawa.

6

Los siete sellos

1 Néeseté nuicáca Cordero iwasàaca idàbáanéeri néená níái siete namanùbaca nadacùanáca cuyàluta iwawanèericawa. Yá nuémia abéeri néená níái ángel cáuyéica ímaca cachàiníiri iyú càide iyúwa tirírcaalí: “¡Aqualé, pì piicáca!” còi ímaca.

2 Néeseté nuicáidaca néré. Yá, péemiacué cayába, nuicáca cabalèeri caballo. Yái asiali yáawinéericawa caballo ínata idèlàca demápu imàníiripiná iyú ùwicái. Yá náawináidaca corona íiwita ìwali. Néese imawèniadaca yàacawa imawèniadacatená mamáalàacata áibanái.

3 Néese Cordero iwasàaca pucháibáaná nadacùanáca cuyàluta, yá nuémia pucháibáaná

cáuri ángel íimaca: “¡Aqualé, pìa piicáca!” còi íimaca. ⁴ Yá áiba caballo imusúacawa, máini quíiréeri quéwa, càide iyúwa waicáaná irái. Nuicáca wenàiwica yáawinéericawa caballo ínata. Yá namàacaca imànínápiná ùwicái cháí èeri irìcu, ipíchaná wenàiwicanái nàyaca matuíbanáiri iyú, imàacáanápiná nacái wenàiwicanái inúayacacawa. Yá nàaca irí cáaléeri espada machete nacáiri báipunitácanaméeri caserúnica.

⁵ Néese Cordero iwasàaca máisibáaná nadacúaná cuyàluta, yá nuémìaca máisibáaná cáuri ángel íimaca: “¡Aqualé, pìa piicáca!” còi íimaca. Yáté nuicáidaca néré. Yá, péemìacué cayába, nuicáca cúulíri caballo. Yái yáawinéericawa caballo ínata idènlaca abéeri wapésáidáaná imiéri. ⁶ Néese nuémìaca tàacáisi nacáiri cáuyéi ángel yèewibàa, yá íimaca: “Abéeri kilo trigo ituíná iwèníri abéeri denario, yái abé èeri iwènicatáica. Máisiba kilo nacái cebada ituíná iwèníri abéeri denario, picá quéwa pimàni báawéeri olivo inàlimaná irí, uva ibànacalená irí nacái”, còi íimaca.

⁷ Néese Cordero iwasàaca báinúacáaná nadacúaná cuyàluta, yá nuémìaca báinúacáaná cáuri ángel íimaca: “¡Aqualé, pìa piicáca!” còi íimaca. ⁸ Néese nuicáidaca néré, yá péemìacué cayába, nuicáca áiba caballo éewéeri nacáiri. Yái yáawinéericawa caballo ínata íipidená Yéetácáisi. Aiba íipidenéerica Infierno yàacawa Yéetácáisi yáapicha. Namàacaca Yéetácáisi, Infierno nacái nanúanápiná madécaná èeri mìnaná. Macái néená níái báinúaqueyeyéica wenàiwicaca, abéeri néená yéetácawa. Yá nanúaca wenàiwicanái ùwicái iyú, máapicái iyú nacái, uláicái iyú nacái. Nachùulia

nacái caluéyéi cuwèesi nanúanápiná wenàiwica.

⁹ Néese Cordero iwasàaca cinconá imanùbaca nadacúaná cuyàluta, yáté nuicáca nacáucami altar yáapiré, níái Dios yàasu wenàiwicaca nanuéyéicaté neebáidacáinaté Dios itàacái, ìwalìse nacái yái tàacáisi báisírìca nacàlidéericaté wenàiwicanái irí. ¹⁰ Néese náimaca cachàinírì iyú: “Wacuèriná Dios mabáyawanéeri, wáalíacawa pímaníca macáita càide iyúwa píimáná machìwéeri iyú. ¿Chácaalínápinácaalí piùwichàidapíná èeri mìnánái ìwalìse yái nanúanáca wía?” càì náimaca. ¹¹ Néese yàaca nalí cáaléeri nanáawanipíná cabalèeri. Yá ichùullíca nacúanápiná achúmáanata èeri quiríta àta nanacáiyéi yéetácatalétawa íbaidéeyéica Náiwacalì irípiná, níá nacái néenánáica iwàwacutéeyéica yéetácawa càide iyúwaté néetáanáwa.

¹² Néese Cordero iwasàaca seisná imanùbaca nadacúaná cuyàluta, yáté nuicáidaca néré, péemíacué cayába, nuicáca cáli icusúacawa cachàinírì iyú, yá catáca èeri càide iyúwa waicáaná cúulírì wáluma. Yá nacái macàpucuícaalí quéerica, quírìca úa càide iyúwa waicáaná iráì. ¹³ Dùlupùta nacái nacaláacawa cáli ínatalé càide iyúwa higuera yéetaná imàacacaalí icaláacawa iyacanáca éemírìca cachàinicáiná cáuli ipùaca ìwali. ¹⁴ Yá capíraléeri cáli icacanácawa chènuníse càide iyúwa wáluma icacanácaalíwa. Néese iwawanàacawa abéemàalé, abéemàa néese nacái càide iyúwa cuyàluta íbáiná iwawanàacaalíwa. Yá canáca capíraléeri cálimica. Yá macái dúli manuínaméeyéi, macáita nacái iwàwata nachacàacawa nàyacatái íchawa. ¹⁵ Néese macáita èeri mìnánái nabàacawa íba yéecalìcubàa,

íba isabàlìcubàa nacái. Macáita nabàacawa, níái èeri mìnánái icuèrinánáica, nía nacái wenàiwica íiwacanánáica, nía nacái úwi íiwacanánáica, nía nacái càasuíyéica, nía nacái cachàiníiyéica úwica, macáita èeri mìnánái canánama, nía nacái íibaidéeyéica mawèníri iyú áibanái irí, nía nacái yèepuníiyéica máiwacalínáwaca. ¹⁶⁻¹⁷ Yá náimaca manuínaméeyéi dúli irí, manuínaméeyéi íba irí nacái: “¡Picaláacuéwa wáinatabàa, pibàacué wía ituí íicha, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata, íicha nacái Cordero yàasu yùuwichàacáisi íbànùèripínáca wàwali! Idéca yàanàaca wéénáiwaná nàuwichàidacatáipínáta wía, yá canácata wééná yáaliméeri ìidenàaca nàasu yùuwichàacáisica”, càì náimaca.

7

Los señalados de las tribus de Israel

¹ Idécanáamité nuicáca càì, yá nuicácaté áiba yéénáiwánási nacáiri, yá nuicáca báinúaca ángel íbàluèyéicawa chènuniré, iwicáubàa yái èeriquéi macáirica. Yá náibàaca macái cáuli ipíchaná cáuli ipùaca cáli ìwali, manuíri úni ìwali nacái, àicunái ìwali nacái canánama. ² Néeseté nuicáca áiba ángel imichàacawa cáli íinatáise èeri imusúacatáiseacawa. Yá ángel idènáaca cáuri Dios yàasu néénáiwánápiná. Angel icàlidaca nalíni cachàiníri iyú, níái báinúaca ángel Dios yèeyéicaté ichàinipíná nàuwichàidacaténá cáli, manuíri úni nacái. Yá íimaca nalí: ³ “¡Picácué piùwichàida cáli, manuíri úni nacái, àicunái nacái càmicaalíca wachanàida Dios yàasu néénáiwánápiná napùdàlicu, níái Wacuèriná Dios yàasu wenàiwica íibaidéeyéica irípiná!” càì íimaca yái ángelca.

4 Néese nuémìaca càisimalénácaalí nía idènièyéica Dios yàasu néenáiwánápiná napùdàlicu. Namanùbaca nàyaca ciento cuarenta y cuatro mil namanùbaca israelitanái, nèewíise macáita israelita yàawiríanáica. 5 Doce mil namanùbaca Judá itaquénáinámi idènièyéica Dios yàasu néenáiwánápiná napùdàlicu. Càita nacái doce mil namanùbaca Rubén itaquénáinámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Gad itaquénáinámi. 6 Càita nacái doce mil namanùbaca Aser itaquénáinámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Neftalí itaquénáinámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Manasés itaquénáinámi. 7 Càita nacái doce mil namanùbaca Simeón itaquénáinámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Leví itaquénáinámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Isacar itaquénáinámi. 8 Càita nacái doce mil namanùbaca Zabulón itaquénáinámi. Càita nacái doce mil José itaquénáinámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Benjamín itaquénáinámi.

La multitud vestida de blanco

9 Idécanáamité nuicáca càì, yá nuicáca áiba yéenáiwánási nacáiri, péemìacué cayába, yá nuicáca chínamái wenàiwica canáca yáaliméeri iputàaca nía, macái íiwitáaná cáli néeséeyéi yéenáca, macái yàawiría yéená nacái, macái wenàiwica íiwitáaná yéená nacái, macái itàaníiyéica áiba tàacáisi iyú íiwitáaná yéená nacái. Yá nabàlùacawa yàalubáisi íipunita, Cordero íipunita nacái. Nadènìaca cáaléeri nanáawani cabalèeriwa. Nadènìa wisìri nacáiri ibáiná nacáapi irìcuwa. 10 Macáita náimaca cachàiníiri iyú:

“¡Wacuèriná Dios, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata, Cordero nacái, nadéca nawasàaca wía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha!” còi náimaca.

11 Néese macáita ángel ibàluèyéicawa yàalubáisi itéese, nacuèrinánái itéese nacái, báinúaca cáuyéi ángel itéese nacái, náuwàa nalìacawa nanùmáawawa yàalubáisi íipunita nàacaténá Dios icàaluíniná. 12 Yá náimaca:

“¡Báisíta, amén! ¡Wacàlidacué Wacuèriná Dios iináwaná ìwaliwa cayábéericani, wàacué nacái icàaluíniná! ¡Máini cáaliacáica Wacuèriná Dios, wàacué irí cayábéeri, cáimiétaquéri iyúcué waicácani, máiníri cachàinica ìiwitáise càiripináta èeri càmiri imáalàawa! ¡Báisíta, amén!” còi náimaca.

13 Néeseté abéeri néená níai nacuèrinánáica isutáca yéemiawa núa. Yá íimaca nulí: “¿Píalíasica cawinácaalí níai idènièyéica cáaléeri nanáawani cabalèeriwa, síisáanácaalí nacái nàanàa?” còi íimaca nulí. 14 Néese núumaca irí: “Càmita núalíawa. Pimàni nulí cayábéeri, picàlida nulíni”, núumaca irí. Néese íimaca nulí: “Nadéca namusúacawa manuíri yùuwichàacáisi íicha. Dios idéca imàacaca iwàwawa nabáyawaná íicha, neebáidacáiná Cordero itàacái, yái Cordero yéetéericatéwa nabáyawaná ìwalíise.

15 “Iná yéewa nàyaca Dios yàasu yàalubáisi íipunita. Náibaida íripiná táiyápinama, èeríapinama nacái yàasu templo chènuníiséeri irícu. Yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata ìyaca náapicha icùacaténá nía.

16 Càmita quirínama máapica nía, càmita quirínama macàla nawàwa nacái. Càmita èeri yeemá níawa. Uuléeri nacáiwa càmita íisa nía quirínama.

17 Yái Cordero iyéerica yàalubáisi ípunita icùapiná níawa càide iyúwa pastor icùacaalí ipìranái ovejawa cáininéeri iyú. Yá Cordero imàacaca nàiraca úni yèerica nacáuca càmíiri imáalàawa. Dios nacái itunúapiná náicha natuýyá”, càì íimaca nulí.

8

El séptimo sello y el incensario de oro

¹ Néese nuicácaté Cordero iwasàaca cuyàluta íchani, yái sietená namanùbaca nadacùanácani, yá masànaca macáita chènuniré cawàwanáta media hora. ² Néese nuicáca siete namanùbaca ángel ibàluèyécawa Dios ípunita. Yàaca nalí siete namanùbaca trompeta. ³ Néese áiba ángel yàanàaca. Idènìaca quichái yàalu oro yáawamíirica. Yá ángel ibàlùacawa altar ípunita. Nàaca irí manùba pumèníiri isàni. Yèewìadaca pumèníiri isàni nèewi níái nasutáanáca Dios ícha, macáita Dios yàasu wenàiwicaca. Néese ángel yeemáca pumèníiri isàni altar ínata, yái altar oro yáawamíirica ibàluèricawa yàalubáisi ípunita. ⁴ Càita pumèníiri ísalená imichàacawa ángel icáapi ícha chènuniré Dios ípunita, yáapicha yái nasutáanáca Dios ícha, níái Dios yàasu wenàiwicaca. ⁵ Néese ángel yeedáca quichái yàaluca, yá ipuniádaca yàalu quichái iyú altar ínatáiséeri quicháica. Néese ángel yúucaca quichái yàalu chènuníise cáli ínatalépiná. Yá nuémìaca madécaná énu isàna, madécaná tàacáisi nacái. Nuicáca madécaná énu icànaca mèlumèluwaca. Cáli nacái icusúacawa.

Las trompetas

⁶ Néese níái siete namanùbaca ángel idènièyéica siete namanùbaca trompeta nabàlùacawa napùllacaténá nàasu trompetawa.

⁷ Yái idàbáanéérica ángel ipùllaca yàasu trompetawa. Yá granizo íba nacáiyéi yúuwàacawa cáli ínatalé quichái yáapicha yèewièricawa irái iyú. Yá yeemáca madécaná cáli. Macái néená níái máisibéyéica cálica, abéeri néená yeemácawa. Yeemáca nacái manùbéyéi àicu. Macái néená níái máisibéyéica àicuca, abéeri néená yeemácawa. Yeemáca nacáiwa macáita masicái iyéérica cáli ínata.

⁸ Néese pucháibáaná ángel ipùllaca yàasu trompetawa. Yá áiba wawàsi yúuwàacawa manuíri úni yáaculé, yái wawàsi manuírca dúli nacáiri iicácanáwa, yeeméericawa quichái iyú. ⁹ Néese madécaná manuíri úni nachacamàacawa irái iyú. Macái néená níái máisibéyéica manuíri única, abéeri néená ichacamàacawa irái iyú. Manùbéyéi néetácawa iyéyéica manuíri úni yáaculé. Ata alénacaalí manuíri úni ichacamàacawa irái iyú, yá macáita néetácawa iyéeyéica úni yáaculé, càita nacái manùbéyéi nave imáalàacawa, lancha nacáiyéica yèeyéicawa úni yáacubàa. Macái néená níái máisibéyéica naveca, abéeri néená imáalàacawa náicha.

¹⁰ Néese máisibáaná ángel ipùllaca yàasu trompetawa. Yá manuíri dùlupùta nacáiri yúuwàacawa chènuníse yeeméericawa cachàiníri quichái iyú. Yá dùlupùta nacáiri yúuwàacawa madécaná inanába yáaculé, únibàa nacái, úni imusúacatáisecawa cáli irícuíse nacái. ¹¹ Yái dùlupùta ípidenéeri Ipisíiri. Yá macái néená níái

máisibéeyéica única, abéeri néená ichacamàacawa ipisíiri iyú. Yá madécaná wenàiwica néetácawa úni iyú, ipisíricáináni.

¹² Néese báinúacáaná ángel ipùlliaca yàasu trompetawa. Yá imáalàacawa máisibáaná néená èeri ícamalánáca, máisibáaná yéená nacái quéri ícamalánáca, máisibáaná néená nacái níái dùlupùta nacamalánáca. Càita catáca máisibáaná néená nacamalánáca. Càmita nacái nacàna máisibáaná néená èeriapi, táiyápi nacái.

¹³ Néeseté nuémìaca néré, yá nuémìaca áiba ángel áwa nacáiri imáidaca cachàiníiri iyú idècunitàaca yáalanícawa cáli iwicáubàa machacànta. Yá ímaca: “¡Máinícué piùwichàapínacawa, píacué èeri mìnánáica báawéeyéica íiwitáise, casànapínacaalí áiba trompeta mamáalàacata, áiba máisiba ángel ipùlièyéipínaca mesúnamáita!” càí ímaca.

9

¹ Néeseté nuémìaca cinconá imanùbaca ángel ipùlliaca yàasu trompetawa. Yá nuicáca áiba ángel dùlupùta nacáiri iicácanáwa iricuèricatéwa chènuníise cáli ínatalépiná. Nàaca irí llave yàacùacaténá utàwi inùma yái máinírica depuúwaca.

² Néese ángel yàacùaca utàwi inùma máinírica depuúwaca. Yá ísa imichàacawa utàwi inùma irìcuíse càide iyúwa yùucanìasi ísalená. Yái ísa utàwi irìcuíseérica catáca imànica èeri ícamaláná, macái cáuli nacái.

³ Néese wirìichu nacáiyéi namusúacawa ísa yèewíise, yá nàacawa cáli ínatabàa. Níái wirìichu nacáiyéica nadènìaca náíwiwa náucacaténá wenàiwica càide iyúwa chália yúucáaná wía. ⁴ Iwàwacutápiná càmita nàuwichàida masicái

idàwinèericawa cáli ínata, macái bànacalé nacái, macái àicu nacái canánama. Abéta iwàwacutápiná nàuwichàidaca wenàiwica canéeyéica irí Dios ípidená napùdàlicu. ⁵ Iwàwacutápiná nàuwichàidaca wenàiwica cinco imanùbaca quéeripiná, càmita quéwa ibatàa wirìichu inúaca wenàiwica. Yái icáicha cáiwica wenàiwica iríni càide iyúwa chália yúucáaná wía.

⁶ Néenialípiná wenàiwica nacutáca néetácáténáwa quéwa càmita náalimápiná néetácawa. Máini nawàwapiná néetácawa, quéwa yéetácáisi càmiripiná íbàa nía.

⁷ Níai wirìichu càica níade iyúwa caballonái úwinái ichùnièyéica namànicaténá ùwicái. Nadènià corona oro yáawamíri náiwita ìwaliwa. Wirìichunái càiyéi inàide iyúwa wenàiwica inàni. ⁸ Nadèniaca nacái náiwita íbáináwa càide iyúwa inanái íiwita íbáiná. Nadènià nacái nayéiwa càide iyúwa león cháwi nacáiri iyéi. ⁹ Nadèniaca náimamiwa càide iyúwa hierro nàucutalìcuwa, ipíchaná áibanái isutàaca nía. Casànaca nàanabái idècunitàacá náalanícawa càide iyúwa wéemianá manùbéeyéi caballo yàabàli isàna ipiàcawa itéeyéica madécaná carro ùwicái nérépiná. ¹⁰ Nadèniaca nacái nasipiwa càide iyúwa chália íwi. Náwi idènièrica icáichawa yùuwichàidacaténá wenàiwica cinco quéeripiná. ¹¹ Níai wirìichu nadèniaca náiwacaliwa, yái ángel icuèrica utàwi máinírìca depuúwaca. Angel ípidená Abadón hebreo itàacái iyú, Apolión griego itàacái iyú, ímáanáca “Imáalàidéeri wía”.

¹² Yácata idàbáanéeri yùuwichàacáisi manuírìca yàanèeripináca èeri mìnaná ìwali. Péemìacué cayába,

nàyaca pucháiba yùuwichàacáisi mamáalàacata yàanèyèipiná mesúnamáita.

¹³ Néese seisná ángel ipùllaca yàasu trompetawa. Yá nuémìacaté tàacáisi imusuéricawa nèewíise níái altar iculuwí báinúaca, yái altar oro yáawamíirica, ìyéerica Dios íipunita. ¹⁴ Yái tàacáisi íimaca seisná ángel irí ipùlièrica yàasu trompetawa: “Piwasàa báinúaca ángel idacuèyécawa manuíri inanába néenibàa ípidenéeri Eufrates”, càì íimaca. ¹⁵ Yá iwasàaca báinúaca ángel nanúacaténá madécaná èeri mìnaná. Macái néená níái máisibéyéica wenàiwicaca abéeri néená yéetápinácawa náchica. Níái báinúaca ángelca Dios idacúacaté nía iwasàacaténá nía áiba èeripiná. Abéerita Dios yáliéricawa càinácaalí horapiná, èeripiná nacái, quéeripiná nacái. ¹⁶ Nuémìaca càisimalénácaalí úwinái níái yèyèipinácawa caballo íinata. Nàacawa doscientos millones namanúbaca úwináica.

¹⁷ Nuicáca càì níái caballoca yéenáwanási nacáiri irìcuíse. Níái yèyèicawa caballo íinata nadèniaca nabàle dàaléeriwa nàucutabàawa, yái dàaléeri bàlesica quíiréeri, capìraléeri nacái, éewéeri nacái. Caballonái nadèniaca náiwitawa càide iyúwa león cháwi nacáiri íiwita. Imusúacawa caballonái inùmalìcuíse: quichái, ísa nacái, azufre nacái, yái éewéeri íba yeeméericawa máiní ùuléeri iyú. ¹⁸ Yásí madécaná èeri mìnaná néetápináwa, iyú yái imusuéricawa caballonái inùmalìcuíse, yái quichái, ísa nacái, azufre nacái. ¹⁹ Níái caballoca nadèniaca nachàniwa nanùma irìcuísewa, nasìpi néeni nacáiwa. Nasìpi ipùata càiri iicácanáwade iyúwa àapi íiwita. Nasìpi iyúwa nanúapiná wenàiwica.

²⁰ Quéwa níái wenàiwicaca ìyèyèicáwaca

mamáalàacata, càmiyéicáwaca caballonái inúaca, càmita nawènúadapiná náiwitáisewa ícha yái báawéerica namànírica. Càmita nayamáida nàaca demonio icàaluíniná, ídolo icàaluíniná nacái, yái cuwáiná yéenáiwaná oroírca, platéeri nacái, broncéeri nacái, íbéeri nacái, àicuírca nacái. Níara ídoloca càmita náalimá naicáca, càmita nacái néemla, càmita nacái nèepuníwa. ²¹ Càmita èeri mìnánái iwènúada íiwitáisewa ícha yái nanúanáca wenàiwica, namànínáca nacái namàliyédewa, nayéedúaná nacái, naimáaná nacái áiba yáapicha càmicáwaca náinusíwa, càmírca nacái nanírísíwa.

10

El ángel con el rollito escrito

¹ Néseté nuicáca áiba cachàinírca ángel iricuèricawa chènuníse. Yá yéepuèriwa acalèe iyú, idènlaca àrawàli íiwita itéesebàawa. Inàni icànaca càide iyúwa èeri icànaná. Càiri icàwade iyúwa waicáaná quichái. ² Idènlaca cuyàluta icáapi iricuwa, abéeri cuyàluta achúméerína yàacàcanéerica. Yá ángel ibàlùadaca yàabàli yéewápuwáisewa manuírca úní yáaculé. Yá ibàlùadaca abéemàa yàabàli apáuwáisewa chuítaliré. ³ Néese imáidaca cachàinírca iyú càide iyúwa león cháwi nacáiri íchacaalí. Idécanáami imáidaca, yá siete namanùbaca énu natàaníca nasàna iyúwa. ⁴ Idécanáami casànaca énunái, yá nuínáidacawa nutànàanápínaté énunái itàacái, quéwa nuémìlaca tàacáisi chènuníseeri. Yá ímaca nulí: “Pibàa tàacáisi áibanái ícha, yái tàacáisi siete namanùbaca énu náiméerica ìwali. Picá pitànàa yái náiméerica ìwali”, càì ímaca nulí.

⁵ Néese yái ángel nuiquéerica ibàluèricawa manuíri úni yáaculé, chuítaliré nacái, yá imichàidaca icáapi yéewápuwáisewa chènuniré.

⁶ Yá icàlidaca Dios yàasu tàacáisi cáimiétacanéri iyú, yái Dios iyéerica càiripináta èeri càmíiri imáalàawa, yái idàbéericaté capìraléeri cáli, nía nacái chènuníséeyéi cáli, nía nacái iyéeyéica cháí èeri irìcu, manuíri úni nacái, nía nacái iyéeyéica úni yáaculé. Yá íimaca: “Càmita quirínama Dios idècunìawa. ⁷ Yá yàanàapinácaalí sietená ángel yéenáiwaná idàbacatáipináta ipùllaca yàasu trompetawa, yásí Dios imáalàidapiná imànicani, yái ibèericaté wenàiwicanái íicha, càide iyúwa icàlidáanáté yàasu wenàiwicanái iríwa, níái profetaca”, càì íimaca.

⁸ Néeseté nuémìaca àniwani yái tàacáisi chènuníséerica. Itàaníca núapicha àniwa, íimaca nulí: “Pia peedáca cuyàluta yàacùacanéerica icáapirìcu yái ángel ibàluèricawa manuíri úni yáaculé, chuítaliré nacái”, càì íimaca nulí. ⁹ Néese nùacawa ángel yàatalé, yá nusutáca íichani yái cuyàluta achúméerínaca. Yá yàaca nulíni. Íimaca nulí: “Peedáni, piyáani. Idècunitàacá piyáacani, yá puchìchacani pinùma irìcu càide iyúwa mába ituní, quéwa piyapicúa irìcu, yásí ipisícani”, íimaca nulí.

¹⁰ Néese nuedáca achúméerína cuyàluta ángel icáapi irìcuíse. Yá nuyáacani. Puchìchacani nunùma irìcu, quéwa idécanáami nuwetúacani, yá ipisícani nudèerìcuíse. ¹¹ Néese náimaca nulí: “Iwàwacutá picàlidaca tàacáisi àniwa Dios inùmalìcuíse manùbéeyéi wenàiwica ìwali, manùbéeyéi cáli néeséeyéi ìwali nacái, nàwali nacái itàaníyéica áiba tàacáisi iyú, nacuèrinánái ìwali nacái”, náimaca nulí.

11

Los dos testigos

¹ Néeseté nàaca nulí cáaléeri metro sitúa nacáiri. Yá nuémìacaté tàacáisi ímérica nulí: “Aqualé, pialimáida Dios yàasu templo, nasutácàalu Dios ícha; pialimáida altar nacái, càisimaléná metrocaalí nadèniaca. Piputàa nacái càisimalénàcaalí wenàiwica yèyèica Dios icàaluíniná néenibàa. ² Picá quéwa pialimáida templo ibàacháwalená, néese pimàacani. Nadéca nàaca templo ibàacháwalená càmiyéi judío irí. Yá nabawàidapínani nàabàli yáapiréwa yái yàcalé mabayawanéerica Jerusalén iyacàlená, idècunitàacá nacùapínacani cuarenta y dos quériwa. ³ Yá nubànùapíná pucháiba nùasu wenàiwicawa nacàlidacaténá nutàacái nunùmàlicuise mil doscientos sesenta èeri. Nadènìapíná nabàlewa cúulíri wáluma cáucuíri, iyúwa nabàle iyáaná níái ícháaníyéica yéetéyèimiwa ìwali”, ímaca nulí.

⁴ Níái pucháiba icàlidéyèipínaca tàacáisi Dios inùmàlicuise, níacata pucháiba olivo yéetaná, níacata nacái pucháiba lámpara ibàluèyéicawa Dios ípunita, yái icuèrica canánama. ⁵ Aibacaalí iwàwa imànica nalí báawéeri níái pucháibaca, yásí quichái imusúacawa nanùmàlicuise, níái pucháibaca, yá neemápináca macáita nàuwidenáiwá. Càita iwàwacutá yéetácawa cawinácaalí iwàwéerica imànica nalí báawéeri. ⁶ Níái pucháiba nadènìapíná nachàiniwa nabàllacaténá capìraléeri cáli ipíchaná unía yúuwàacawa néenialípiná idècunitàacá nacàlidaca tàacáisi Dios inùmàlicuise. Nadènì nachàiniwa nacái nawènùadacaténá únì iráí

iyú. Yá náalimá nabànùaca macái íiwitáaná yúuwichàacáisica cáli ìwali iyúwata nawàwáaná.

⁷ Néese idécanáami namáalàidaca nacàlidaca tàacáisi Dios inùmaliçuise, yásí caluéri cuwèesi imusuéripinácawa utàwi depuúwèeri irìçuise imànipiná ùwicái náipunita. Imawènìadapiná níawa, yásí inúaca nía. ⁸ Yá nachéecami irìapináwa carretera irìcubàa manuíri yàcalé irìcu, Jerusalén iyacàlená, áibanáimi itàtàacatalécaté Náiwacali cruz ìwali. Espíritu Santo imàacaca wáaliácawa Jerusalén iyacàlená mìnánái nàyaca càide iyúwaté Sodoma iyacàlená mìnánáimi iyáanáté, iyúwa nacái Egipto yàasu cáli néeséeyéi iyáaná. ⁹ Néese máisiba èeri y mediopiná manùbéeyéi wenàiwica macái cáli néeséeyéi naicáidapiná nachéecami irí, níái icàlidéeyéica tàacáisi Dios inùmaliçuise. Càmita nabatàapiná áibanái ibàllaca nía. ¹⁰ Casímáipináca èeri mìnánái iwàwa néetácanáamiwa níái icàlidéeyéimica. Casímáica èeri mìnánái iwàwa íná nàapiná nalíwáaca cawèníri, níacáiná pucháiba profetamica yúuwichàidaca èeri mìnánái.

¹¹ Quéwa máisiba èeri y medio idénáami, yásí Dios icáucàidapiná nía àniwa, yásí namichàapiná nabàlùacawa, yá máiní cáalupináca èeri mìnánái iicáca níái pucháibaca. ¹² Néese néemìapiná cachàiníri tàacáisi chènuníséerica. Yá íimapiná pucháiba irí: “¡Pimichàacuéwa sísaara!” càipiná íimaca nalí. Yásí namichàapináca chènuniré acalèe yèewiré nàuwidenái yèewísewa. ¹³ Yáta cáli icusúapináwa máiní cachàiníri iyú Jerusalén iyacàlená néenibàa, yá manùbéeyéi capìi náuwàapináwa. Macái néená níái diéyéica capìica, abéeri néená yúuwàapináwa. Yá siete

mil namanùbaca Jerusalén ìyacàlená mìnanáí néesápínáwá cáli icusúacái iyú. Yá máiní cáalupínáca wenàiwica ìyéeyéica mamáalàacata. Yá nàapíná Dios icàaluíniná yái ìyéerica chènuniré.

14 Yácata pucháibáaná yùuwichàacáisi manuírì yàanèripínáca èeri mìnanáí ìwali, quéwa yàanàapíná caquialéta yáara máisibáaná yùuwichàacáisica.

La séptima trompeta

15 Néese sietená ángel ipùliaca yàasu trompetawa, yáté nuémìaca cachàinírì tàacáisi chènuniré. Yá náimaca:

“Wáiwacali Dios icùapíná macái èeri mìnanáí Cristo yáapichawa, yái Cristo Dios imàaquéerica icùaca canánama. Yá icùaca macáita càiripínáta, èeri càmírì imáalàawa”, càì náimaca.

16 Néese veinticuatro namanùbaca nacuèrinánái yáawinèyécawa yàalubái íinatawa Dios ípunita náuwàa nallacawa nanùmáawawa Dios irí nàacaténá icàaluíniná. 17 Yá náimaca:

“Wàaca pirí cayábéeri, pía Wáiwacali Dios cachàinírìca náicha canánama, pía ìyéericaté bàaluité, ìyéerica nacái siùcade, ìyéeripíná càiripínáta. Wàaca pirí cayábéeri cachàinicáiná píiwitáise. Pidéca pidàbaca picùaca macáita.

18 Calúaca píapicha níái èeri mìnanáica, quéwa báawaca piicáca yái namànírica. Idéca yàanàaca néenáiwaná piùwichàidacatáipínáta yéetèyèimiwa báawéyèi íiwitáise, píacaténá nacái cawènírì nalí, níái íibaidéyèica píripíná, nía nacái profeta icàlidéyèica tàacáisi pinùmàlìcuíse, nía nacái píasu

wenàiwicaca, nía nacái yèeyéica picàaluíniná, sùmanái nacái, béeyéi nacái. Idéca yàanàaca néenáiwaná pimáalàidacatáipináta macáita cawinácaalí báawéeyéica imànica èeri mìnaná íiwitáise”, còi náimaca.

¹⁹ Néseté nuicáca Dios yàasu templo chènuníseeri yàacùacawa, yá naicáca Dios yàasu yàalusi nacáiri templo irìcuírca, yái yàalusica imàaquéerica nawàwalica Dios imànicaté wawàsi israelita yàawirináimi yáapicha icùanápinaté nía. Néese manùba énu icànaca, néemìaca manùba tàacáisi, énu isàna manùba nacái, cáli icusúa nacáiwa, granizo manuínaméyéi íba nacáiyéi yúuwàacawa cáli ínatalé nacái.

12

La mujer y el dragón

¹ Néseté nuicáca manuíri yéenáiwanási nacáiri chènuniré, abéechúa inanái yéepuèchúawa èeri icamaláná iyú. Udèniaca quèeri ùabàli yáapíise. Udèniaca nacái corona uíwita ìwaliwa, abéeri corona doce namanùbaca dùlupùta ìyaca ìwali. ² Idéerìcuíchúacáwa úái inanáica. Yá uícháaníca cáiwicáiná ulíni umusúadacaténá iicá èeri. ³ Néese nuicáca áiba wawàsi chènuniré, péemìacué cayába, nuicáca manuíri màanu quíiréeri quéwa. Idèniaca siete namanùbaca íiwitawa, diez ichàle imanùbaca nacái. Idèniaca corona íiwita ìwaliwa yáalimáwanama. ⁴ Yái màanu íbàaca manùbéeyéi dùlupùta isìpi iyúwa. Yúucaca nía cáli ínatalépiná. Macái néená níái máisibéeyéica dùlupùtaca, abéeri néená icaláacawa cáli ínatalé. Yái màanuca ibàlùacawa inanái ípunita. Màanu icùaca

iyáacaténa uiri idécanacáita imusúacawa. ⁵ Uái inanái umusúadaca iicá èeri yái asìali icuèripiná macái èeri mìnanaí cachàiníri iyú. Néseta quéwa Dios yeedáca uiri chènuniré, ímáanáca Wáiwacali, yá Dios itéca yàataléwani yàalubái ínataléwa. ⁶ Uái inanái upiáacawa manacúali yùuculé, chuiri cáli nérépiná, canácatalé wenàiwica. Aléera iyaca ulí uyacatalépiná, Dios ichùnièricaté ulípiná. Néré nàapiná uyáapináwa mil doscientos sesenta èeripiná.

⁷⁻⁸ Néese nuicáca namànica ùwicái chènuniré. Yái ángel íiwacaliná ípidenéeri Miguel, yàasu ángelnái nacái namànica ùwicái màanu ípunita. Yái màanuca, nía nacái yàasu ángelnáica, namànica ùwicái Miguelnái ípunita, quéwa Miguelnái imawèniadaca nía, íná màanunái càmita quirínama náalimá nàyaca chènuniré. ⁹ Càita náucacani chènuníise yái manuíri màanuca, yái bàaluitéeri àapica ípidenéeri Diablo, ímáanáca “Icháawàidéeri waináwaná ìwali”, ípidenéeri nacái Satanás, ímáanáca “Wàuwidesàiri”, yái ichìwàidéerica macái èeri mìnanaí. Yácata náuquéeri chènuníise cáli ínatalépiná, yàasu ángelnái nacái náucacawa yáapicha chènuníise.

¹⁰ Néese nuémíaca cachàiníri tàacáisi chènuníise. Yá ímaca:

“Wacuèriná Dios idéca iwasàaca wía. Dios idéca yáasáidaca íwitáise cachàiníriwa icúacaténa macáita. Dios imàacapiná Cristo icúaca yáapicha macáita, yái Cristo Dios ibànuericaté. Idéca Wàuwidesàiri yúucacawa chènuníise, yái icháawàidéerica wénánái iináwaná ìwali, icháawàidéerica naináwaná ìwali Wacuèriná Dios irí èeríapinama,

táiyápinama nacái, icháawàaca naináwaná ìwali.

¹¹ Wéénánái nadéca namawèniadaca Wàuwidesàiri neebáidacáiná Cordero itàacái, yái Cordero yéetéericatéwa wáichawalíná, nacàlidacáiná nacái naináwaná ìwaliwa Jesucristo yàasunáica nía, càmicáiná nacái nawènúadaca náiwitáisewa Jesucristo ícha éwita áibanái inúacáaníta nía.

¹² ¡Casímáicué piwàwawa, píacué iyéeyéica chènuniré! ¡Quéwa píacué èeri mìnánáica, máinicué piùwichàapínacawa, yácáiná Diablo icháawàidéerica waináwaná ìwali, idéca iricùacawa chènuníse piatalécué máiníri calúaca íiwitáise, yáalíacáináwa iyaca irí maléená èeri!” càí náimaca.

¹³ Néese yái màanuca yáalíacáináwa náucacaténi chènuníse cáli ínatalé, yá ipíacawa úami úái inanái imusúadéechúaca iicá èeri. ¹⁴ Quéwa nàaca ulí pucháiba ùanabáipiná manuínaméeyéi úái inanáica, càide iyúwa áwa yàanabái, yéewanápiná úalacawa màanu ícha chuèri cáli nérépiná, canácatalé wenàiwica alé ùyacatalépiná, nàacatalépiná uyáapiná máisiba camuí y medio piná. ¹⁵ Yá màanu imusúadaca úni inùmaliçuísewa inanái yáamiwáisepiná, càide iyúwa inanába, isicùmáidacaténá úa yéesacái iyú, úái inanáica. ¹⁶ Cálita quéwa iyúudàaca úa, yá yàacùacawa inùmasi nacáiri cáli yèewiré iwetúacaténá inanába màanu imusúadéerica inùmaliçuísewa. ¹⁷ Néese máini calúaca yái màanuca inanái yáapicha. Yá yàacawa imànicaténá úwi náipunita níái uénibeca áibanái, yeebáidéeyéica càide iyúwa Dios ichùulianá

nía, icàlidéeyéica nacái naináwaná ìwaliwa Jesús yàasunáica nía.

13

Los dos monstruos

¹ Néeseté nuicáca màanu ibàlùacawa manuíri úni icàinalená ínata, yá nuicáca cachàiníiri cuwèesi caluéri nacái imusúacawa manuíri úniáuise. Yái cuwèesi idèniaca siete namanùbaca íiwitawa, diez namanùbaca nacái ichàle. Idèniaca corona ichàle ìwaliwa yáalimáwanama. Macái íiwita imanùbaca idèniaca ípidenáwa itàaníiyéica casaquèeri iyú Dios ìwali, icàlidéeyéica Dioscasa yái cuwèesica. ² Yái cuwèesi càiride iyúwa cháwi iicácanáwa. Idèniaca yàabàliwa càide iyúwa sálu yàabàli. Idèniaca nacái inùmawa càide iyúwa león cháwi quíiréeri nacáiri. Néese màanu imàacaca íiwitáise cachàiníiriwa cuwèesi íri, yéewacatená caluéri cuwèesi ichùullaca manùbéeyéi wenàiwica cachàiníiri iyú. ³ Abéeri néená níái caluéri cuwèesi íwitaca idèniaca icháuná báawéeriwa imàaquéericaté íiwita yéetácawa, quéwa cháunási ichùnìacawa, yá íiwita icáucàacawa àniwa. Yá macáita èeri mìnánái máini naináidacawa naicáidaca caluéri cuwèesi íri, neebáida nacái càide iyúwa ichùullaná nía. ⁴ Yá wenàiwica nàaca màanu icàaluíniná yácáiná màanu imàacaca caluéri cuwèesi icùaca èeri mìnánái. Nàaca nacái cuwèesi icàaluíniná. Náimaca: “Máini cachàiníiri náicha canánama yái caluéri cuwèesica. ¡Canácata yáaliméerica ipéliacani!” còi náimaca.

⁵ Màanu imàaca nacái canùmaséecani, yái caluéri cuwèesica, itàanícatená casaquèeri iyú Dios ìwali. Yá imàacaca cuwèesi ichùullaca èeri mìnánái cachàiníiri iyú cuarenta y dos quéeri.

⁶ Cuwèesi itàaníca casaquèeri iyú Dios ìwali, itàaníca nacái báawéeri iyú Dios ípidená ìwali, itàaníca nacái báawéeri iyú Dios ìyacàle ìwali, nàwali nacái níái ìyèeyéica chènuniré. ⁷ Màanu imàaca nacái caluéri cuwèesi imànica úwi Dios yàasu wenàiwicanái ípunita. Yá cuwèesi imawènìadaca nía. Màanu imàacaca cuwèesi ichùullaca macái èeri mìnánái. ⁸ Macái èeri mìnánái nàapíná caluéri cuwèesi icàaluíniná, cawinácaalí càmíiyéica idènià ípidená ichanèericawa Cordero yàasu cuyàluta irìcu èeri ipíchawáiseté, yái cuyàluta idènièrica náipidená macái wenàiwicaca Cordero yèeyéica icáuca càmíiri imáalàawa, yái Cordero nanuéricaté. ⁹ Càuwíiyéicaalícué pía, péemìacué cayába yái tàacáisi núuméeripínácuéca píri:

¹⁰ “Iwàwacutácaalícué náibàaca pía, yásí náibàacué píawa; iwàwacutácaalícué nanúaca pía espada machete nacáiri iyú, yásí nanúacué pía espada iyúwa”, càicué núumaca píri.

Iná iwàwacutácué pìidenìaca pìùwichàanáwa matuíbanáiri iyú, peebáidacué mamáalàacata, píacué Dios yàasu wenàiwicaca.

¹¹ Néese nuicáca áiba caluéri cuwèesi imusúacawa cáli irìcuíse. Idèniaca pucháiba ichàlewa càide iyúwa oveja ichàle, quéwa itàaníríca càide iyúwa màanu itàaníná. ¹² Idèniaca íiwitáise caghàiníriwa imànicaténá macáita càide iyúwa idàbáanéeri cuwèesi imàníná idècunitàacá iyaca caluéri cuwèesi yáapicha. Yá ichùuliaca macáita èeri mìnánái nàaca idàbáanéeri cuwèesi icàaluíniná, yái imichèericawa yéetácáisi íicha. ¹³ Imàni yàacawa nacái madécaná yái càmíríca áiba idé imànica, ichùuliaca nacái quichái yúuwàacawa chènuníse

wenàiwicaná iicápiná. ¹⁴ Yái idàbáanéeri caluéri cuwèesi imàacaca pucháibáaná cuwèesi imànica yáapicha yái cà mírica wenàiwica idé imànica, ichìwáidacaténá èeri mìnaná. Yá pucháibáaná cuwèesi ichùullaca namànica caluéri cuwèesi yéenáiwaná yái idàbáanéerica cuwèesica idènièrica icháunáwa espada machete nacáiri yáami quéwa ìyaca quiríta, cáucani. ¹⁵ Namàacaca pucháibáaná cuwèesi yàaca idàbáanéeri cuwèesi yéenáiwaná icáucapiná. Yá ichàiniadaca yéenáiwanási yéewanápiná itàanica, ichùullacaténá nacái nanúaca macái wenàiwica cà míyéica yàa icàaluíniná, yái idàbáanéerica cuwèesi yéenáiwanáca. ¹⁶ Ichùullaca nacái natànàanápiná cuwèesi yéenáiwaná macái wenàiwica icáapi yéewápuwáise ìwali, cà micaalí nacáapi, néese napùdàlicu áibata, macái sùmanái, béeyéi nacái, càsuíyéi nacái, catúulécaneéyéi nacái, nía nacái yèepuníyéicawa máiwacalináwaca, nía nacái íbaidéyéica mawèníri iyú áibanái irí. ¹⁷ Iná canáca yáaliméeri iwènlaca, iwéndáanápiná nacái canácaalí irí yái cuwèesi yéenáiwanáca, yái cuwèesi ípidenáca, cà micaalí ípidená, néese ípidená yàasu número áibata.

¹⁸ Iná iwàwacutá cáalíacáica wía. Péemlàcaalícué càinácaalí ímáaná, yá iwàwacutácué píalíacawa cuwèesi yàasu número ìwali, wenàiwica yàasu númerocáináni. Yácata yái númeroca, seiscientos sesenta y seis namanùbaca.

14

El canto de los 144,000

¹ Néeseté, péemlàcué cayába, nuicáca Cordero ibàlùacawa Sión yàasu dúli ínata. Nàyaca yáapicha

ciento cuarenta y cuatro mil namanùbaca wenàiwica catànèeyéi ipùdàlicu Cordero ípidená iyú, Yáaniri Dios ípidená iyú nacái. ² Néese nuémìaca manuíri tàacáisi chènuníiséeri càide iyúwa wéemianá madécaná inanába isàna, càì nacáide iyúwa wéemianá cachàiníri énu isàna tirírìcaalí, càì nacáide iyúwa wéemianá madécaná inuéyéica yàasu arpawa namànicaténá música. ³ Yá nacántàaca wàlisài canción yàalubáisi néenibàa, nàacuésemi nacái níái báinúaca cáuyéi ángel, nacuèrinánái yàacuésemi nacái. Canáca áibanái yáaliméeri yéewáidacawa nacántàanápínáquéi canciónca, níawamita ciento cuarenta y cuatro mil namanùbaca èeri mìnánái, Dios iwasèeyéica cháí èeri irícuíse. ⁴ Níacata cà míiyéica iimá inanái yáapicha. Nàacawa Cordero yáapicha àta alénácaalí yàawa. Níacata Dios iwasèeyéica irípináwa càide iyúwa idàbáanéeri ofrenda èeri mìnánái yèewíse, Cordero irípiná nacái. ⁵ Cà míiyéita cachíwa masacàacáiná náiwitáise.

Los mensajes de los tres ángeles

⁶ Néese nuicáca áiba ángel yáalanícawa cáli iwicáubàa machacànita, idènièri cayábéeri tàacáisi cà míiri imáalàawa icàlidacaténáni èeri mìnánái irí, macái cáli néeséeyéi irí nacái, macái yàawiría irí nacái, macái wenàiwica itàaníiyéica áiba tàacáisi iyú, macái wenàiwica íiwitáaná irí nacái. ⁷ Yá íimaca cachàiníri iyú: “Peebáidacué Dios itàacái. Pìacué nacái irí cayábéeri, máinícáinácué mawiénica péenáiwaná Dios icàlidacatáipínáta èeri mìnánái iináwaná ìwali, yùuwichàidacaténá nía nabáyawaná ìwalísewa. Iná pìacué Dios icàaluíniná,

yái idàbèericaté capìraléeri cáli, yái cálica nacái, puìwéeri úni nacái, úni cà míiri puìwa nacái”, càì íimaca.

⁸ Néese áiba ángel yàacawa idàbáanéeri ángel yáamiwáise. Yá íimaca: “Idéca imáalàacawa yái manuíri yàcaléca, Babilonia ìyacàlená, idéca imáalàacawa. Babilonia ìyacàlená mìnanáimi náalimáidacaté macái cáli néeséeyéi namàníinápiná náapicha nabáyawanáwa máini báawéeri”, càì íimaca.

⁹⁻¹⁰ Néese áiba ángel yàacawa náamiwáise. Yá íimaca cachàiníiri iyú: “Aibacaalí yàaca caluéri cuwèesi icàaluíniná, yéenáiwánási icàaluíniná nacái, áibanáicaalí imàaca natànàaca caluéri cuwèesi íipidená napùdàlicu, nacáapi iwali áibata, yá Dios yùuwichàidapiná níawa báawanama máini báawéeri yùuwichàacáisi iyú. Dios yùuwichàidapiná níawa quichái ùuléeri béecaná iyú, íipidenéeri azufre, Dios yàasu ángelnái yàacuésemi, Cordero iicápiná nacáiwa. ¹¹ Yái quichái íisalená imichàacawa càiripináta èeri cà míiri imáalàawa, yái quichái yùuwichàidéerica nía. Canácatáita nayamáidawa nàuwichàacái íichawa, èeríapi, táiyápi nacái, cawinácaalí yèeyéica caluéri cuwèesi icàaluíniná, yéenáiwánási icàaluíniná nacái, nía nacái imàaqueeyéica natànàaca nàwali caluéri cuwèesi íipidená”, càì íimaca.

¹² Iná iwàwacutácué cachàinica píiwitáise, píacué Dios yàasu wenàiwicaca, píidenàcaténácué píuwichàanáwa matuíbanáiri iyú, píacué yeebáidéeyéica càide iyúwa Dios ichùullaná, yeebáidéeyéica nacái Jesús itàacái.

¹³ Néese nuémìlaca áiba tàacáisi chènuníiséeri. Yá íimaca nulí: “Pitànàa yái tàacáisica: ‘Casímáica

cawinácaalí yéetéeyéipinácawa siùcáisede yeebáidéeyéica mamáalàacata Wáiwacali itàacái', càì pitànàaca", ímaca yái tàacáisica. Néese Espíritu Santo ímaca: "¡Báisícata, casímáica nía, nayamáidapináwa nàuwichàacái íchawa, yácáiná yái cayábéerica namàniricaté áibanái irí yàapinácawa náapicha!" càì ímaca yái Espíritu Santoca.

La cosecha de la tierra

¹⁴ Néeseté, péemiàcué cayába, nuicácaté cabalèeri acalèe. Yá nuicáca abéeri yáawinéericawa acalèe íinata càiride iyúwa asìali iicácanáwa. Idènìaca oroíri corona íiwita ìwaliwa. Idènìa nacái macàpucuíri wisuanási yéecuacanéeri. ¹⁵ Yá áiba ángel imusúacawa Dios yàasu templo chènuníséeri íicha, yá imáidaca cachàiníri iyú irí yái yáawinéericawa acalèe íinata. Iimaca irí: "Pisíaca piasu wisuanási macàpucuíri iyúwa, peedácaténá ituíná iyacaná. Idéca yàanàaca yàasu èeri weedácaténáni, mísicáináni, yái ituínásica iyéerica cáli íinata", càì ímaca. ¹⁶ Néese yái yáawinéericawa acalèe íinata isíaca yàasu macàpucuíri wisuanási iyúwa cáli ìwalibàa, yá yeedáca ituínási cáli íicha.

¹⁷ Néese áiba ángel imusúacawa Dios yàasu templo irícuíse chènuníséeri, idènìerica nacái macàpucuíri wisuanási yéecuacanéeri. ¹⁸ Yá áiba ángel yàacawa altar íicha, yái ángel icuèrica quichái. Yá imáidaca cachàiníri iyú irí yái ángel idènìerica macàpucuíri wisuanási yéecuacanéeri. Yá ímaca irí: "Piwichùa nía piasu wisuanási macàpucuíri iyúwa, peedá uva iyacaná abéyéeri uva yéetaná íicha iyéerica cáli íinata, quíiracáiná níái iyacanáca uvaca", càì ímaca. ¹⁹ Néese ángel iwichùaca nía

yàasu macàpucuíri wisuanási iyúwa, yá yeedáca uva ìyacaná cáli ícha. Yá yúucaca uva ìyacaná manuíri yàalusi irìculé napisùacatalépiná uva ituní. Yái yàalusi íimáanáca càicanide iyúwa Dios yàasu yùuwichàacáisi, yùuwichàidacatalépináta báawéeyéi wenàiwica. ²⁰ Yá napisùaca uva ìyacaná méetàuculé yàcalé ícha. Yá madécaná irái imusúacawa yàalusi ícha. Yái irái yéésáidaca àta caballo yàasu freno néenibàa idepuíwaca. Trescientos namanùbaca kilómetros idècuni imusúacawa yàalusi íchawa yái iráica.

15

Los ángeles con las siete últimas calamidades

¹ Néeseté nuicáca chènuniré áiba manuíri yéenáiwanási nacáiri icalùadéerica nuicáca: siete namanùbaca ángelnái idènièyéica siete namanùbaca yùuwichàacáisi manuíri. Níacata namáalàidáanáca macáita. Idécanáami siete namanùbaca yùuwichàacáisi yàanàaca èeri m̀nanái ìwali, yásí imáalàacawa Dios yàasu yùuwichàacáisi cháí èeri irìcuírca.

² Nuicá nacái càiride iicácanáwa iyúwa manuíri úni asáiri yáaculé càide iyúwa waicáaná vidrio yèewiàdéeriwa quichái yèewi. Nuicáca wenàiwica imawèniadéeyéica caluéri cuwèesi, càmicáiná nàa icàaluíniná, yàasu yéenáiwanási nacái. Càmita nacái namàaca natànàaca nàwali caluéri cuwèesi ípidená yàasu número. Yá nabàlùacawa idùlepi yái manuíri úni asáirca yáaculé, nadèniaca arpa Dios yèerica nalí. ³ Yá nacántàaca Moisés yàasu canción, yái Dios yàasu wenàiwica íbaidéericaté Dios irípiná.

Nacántàa nacái Cordero yàasu canción. Yái canción ìiméerica càì:

“¡Máiníri cayábaca macáita yái pimànírica cànírica wadé wamànica, pía Wacuèriná Dios, cachàiníri náicha canánama! Píacata icuèri macáita machacàníri iyú, báisíri iyú nacái, pía icuèrica macái cáli néeséeyéi.

⁴ Macáita nàapiná píimiétacanáwa, cáalucáiná naicáca pía. Macáita nacái nàapiná píri cayábéeriwa, pía Wáiwacalica. Píacáiná abéerita mabáyawanéeri. Macái cáli néeséeyéi nàanàapiná plataléwa, yá nàapináca picàaluínináwa naicácáiná picùaca macáita machacàníri iyú”, càì náimaca.

⁵ Néeseté nuicáca yàacùacawa yái templo ìyéerica chènuniré, yái templo mabáyawanéeri Dios ìyéerica irìcu. ⁶ Yá siete namanùbaca ángel namusúacawa templo irìcuíse idènièyéica siete namanùbaca yùuwichàacáisi manuíri. Lino yáawamica nabàle masaquèeri mèlumèluíri nacái. Nadènà nacái nàwaliabàawa cáucuíri cinturón oroíri nàucutalìcubàawa. ⁷ Néese abéeri néená níái báinúaca cáuyéi ángel yàaca náalimáwanama abéechúa bacàa yáawami oroíchúata, níái siete ángelca. Níái bacàa ipuniéyéiwa Dios yàasu yùuwichàacáisi iyú, yái Dios ìyéerica càiripináta, èeri càníri imáalàawa. ⁸ Yái templo chènuníiséerica ipuníacawa ísa iyú, imusuéricawa Dios yàatanáise, yái Dios ìyéerica icamaláná mèlumèluíri irìcuwa, yái Dios máiníri cachàinica íiwitáise. Yá canáca yáaliméeripiná iwàlùacawa templo irìculé àta namáalàacatalétawa níái siete

namanùbaca yùuwichàacáisica siete namanùbaca ángel idènièyéica.

16

Las copas del castigo

¹ Néese nuémìaca cachàiníiri tàacáisi templo irìcuísèeri, yáì templo iyéerica chènuniré. Yá ìimaca nalí níai siete namanùbaca ángelca: “Pìacuéwa, picasáaca yùuwichàacáisi cáli ínatalé, yáì Dios yàasu yùuwichàacáisi iyéerica siete namanùbaca bacàa irìcu”, càì ìimaca nalí.

² Iná idàbáanéeri ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa ìisawa cáli iwéré. Yá cacháunáca èeri mìnánái idènièyéica caluéri cuwèesi yéenáiwana napùdàlicu, macái wenàiwica yèeyéica cuwèesi yàasu yéenáiwana ícàaluíniná. Báawéeri cháunási ìmusúacawa nàwalíse, yásaca imànica nasàni.

³ Néese pucháibáaná ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa ìisawa manuíri úni yáaculé. Yá macái manuíri úni ichacamàacawa yéetáními íranámi iyú. Yá macáita néetácawa iyéeyéica manuíri úni yáaculé.

⁴ Néese máisibáaná ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa ìisawa macái inanába yáaculé, macái úni yáaculé nacái, úni ìmusúcatáiseacawa cáli irìcuíse. Yá nachacamàacawa iráì iyú. ⁵ Néese nuémìaca ángel yáì ícuèrica úni, ìimaca Dios irí:

“Pidéca piùwichàidaca nía machacàníiri iyú, pía Dios mabáyawanéerica, iyéerica siùcade, iyéerica nacái bàaluité. Cayábacata piùwichàidaca nía.

⁶ Nadéca nanúaca pìasu wenàiwica, pìasu profetanái nacái. Siùca pidéca píaca nàirapiná iráì. Cayábacata piùwichàidaca

nía càì, néetácáténáwa, nanúacáináté pìasu wenàiwica”, íimaca.

⁷ Néese nuémìà nacái áiba tàacáisi altar iricúiséeri, yá íimaca: “¡Báisícata, Wacuèriná Dios, cachàiníiri náicha canánama! ¡Pidéca pimànica càide iyúwaté píimáaná! ¡Yácata nabáyawaná iwèni! ¡Pidéca piùwichàidaca nía machacàníiri iyú!” càì íimaca.

⁸ Néese báinúacáaná ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa èeri ìwali. Yá yèpùacawa máiní ùuléerica yái èeri icamalánáca. Yá èeri icamalánáca yeemáca wenàiwica càide iyúwa quichái yeemáaná wía. ⁹ Yá wenàiwicanái yeemácawa ùuléeri iyú báawanama, yá nacúisa náichawa Dios báawéeri iyú, yái Dios ibànuèrica nàwali yùuwichàacáisi, càmita nacái nawènúada náiwitáisewa neebáidáanápiná càide iyúwa Dios ichùulìaná nía.

¹⁰ Néese cinconá ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa caluéri cuwèesi yàalubái íinatalé. Yá catáca èeri, caluéri cuwèesi yàasu cáli icùacataléca wenàiwica. Néese yàasu wenàiwica naamíadaca nanènewa yùuwichàacáisi iyú. ¹¹ Nacúisaca Dios báawéeri iyú, yái Dios chènuníiséerica yùuwichàidacáiná nía cáiwíiri iyú, cháunási iyú nacái. Càmita nacái nawènúada náiwitáisewa nabáyawaná íichawa.

¹² Néese seisná ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa manuíri inanába yáaculé íipidenéeri Eufrates. Yá chuica yái inanába yéewacáténá nachàbacawa chuìri cáli íinatabàa, níara icuèyéica cáli iyéerica èeri imusúacatáisewa.

¹³ Néeseté nuicáca máisiba demonio casaquèeyéi íiwitáise. Abéeri demonio imusúacawa màanu inùmalìcuíse, áiba demonio imusúacawa caluéri

cuwèsi inùmaliçuise, áiba demonio nacái imusúacawa cachìwéeri iwicùlidéeri inùmaliçuise. Níái demonio casaquèeyéi íiwitáise càiyéide iyúwa balùta iicácanáwa. ¹⁴ Demoniocáiná nía yáaliméeyéica imànica yái càmlírira wenàiwica yáalimá imànica. Néese demonionái nàacawa macái èeri mìnánái icuèrinánái yàatalé, nàwacáidacaténá nacuèrinánái namànínápiná ùwicái Dios íipunita áibaalípiná Dios yàasu èeripiná máiníri caiyéinináca, yái Dios cachàinírira náicha canánama.

¹⁵ Wáiwacali íimaca walí: “Péemiácué cayába, nùapinácawa néese àniwa isicúasíwata càide iyúwa cayéedéeri yàanàacaalí càmicatáipináta wenàiwicanái icúa nùanàaca. Casíimáica iwàwa cawinácaalí icuèrica nùanàanápíná, íibaidéeri nacái nulípiná àta nùanàacataléta, ípíchaná íbáiniacawa nuwéré íbáyawaná ìwalísewa”, càì íimaca Wáiwacali.

¹⁶ Néese demonio casaquèeyéica íiwitáise nàwacáidaca macái èeri mìnánái icuèrinánái alé íipidenácataléca Armagedón hebreo itàacái iyú.

¹⁷ Néese sietená ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa cáuli iricubàa. Yá nuémíaca cachàiníriri tàacáisi imusúacawa chènuníiséeri templo iríçuise yàalubáisi yèewíise. Yá íimaca: “¡Yácata imanùbaca!” càì íimaca.

¹⁸ Néese énu icànaca mèlumèluíri iyú, nuémíaca nacái manùba tàacáisi, casànaca nacái énu madécana. Yá cáli icusúaca nacáíwa máiní cachàiníriri iyú, máiní cachàiníriri náicha macái cáli icusúacái waiquérica cháì èeri irícu. ¹⁹ Néese manuíriri yàcalé íseríaca yèewiwa máisibawaca, cálicáiná yàacùacawa cáli icusúacái iyú. Yá namáalàacawa níái yàcaléca macái cáli íinatéeyéica ìyaca. Néese Dios iwàwalica manuíriri yàcalé Babilonia, yùuwichàidacaténáni

manuísíwata. ²⁰ Macái iwàwata nasawíacawa manuíri úni yáaculé. Manuínaméeyéi dúli nacái namáalàacawa canánama. ²¹ Granizo yúuwàa nacáíwa chènuníise wenàiwica ìwali, yái granizo manuínaméeyéi íba nacáiyéi cuarenta namanùbaca kilonaméeri cawàwaná imíaca, àta wenàiwicanái icuísacataléta íchawa Dios báawéeri iyú, ìwalíise yái yùuwichàacáisica granizo yúuwèericawa nàwali, máinícáiná báawacani.

17

Condenación de la gran prostituta

¹ Néeseté nuicáca abéeri néená níái siete namanùbaca ángel idènièyéica siete namanùbaca bacàa. Yá ímaca nulí: “Aquialé, núasáidaca piicá yùuwichàacáisi yàanèripináca ùwali úái iiméechúaca manùbéeyéi aslanái yáapicha plata ìwalínápiná yáawinéechúacawa manùbéeyéi úni inànìacubàa.

² Macái cáli icuèrinánái cháí èeri irìcuíyéica nadéca naimáca úapicha nàacawéeyéi íchawa. Níá nacái èeri mìnánái nadéca nacàmaca ùasu ìracalési ipuírí iyú, umàaquéerica nalí naimácaténá úapicha”, ímaca nulí.

³ Néese yái ángel itéca núa manacúali yùuculé, càináwàiri, canáatalé wenàiwica. Yá nuicáca inanái yáawinéechúawa quíréeri cuwèesi ínata. Cuwèesi ípidená madécaná ichanàacawa cuwèesi ìwalíise, yái ípidená íiméerica “Dioscata núa”. Idènìaca siete namanùbaca íiwitawa, diez nacái namanùbaca ichàlè. ⁴ Uái inanáica udènìaca ubàlewa capìralesíwéeri iicácanáwa, quíréeri nacái. Udènìaca nacái madécaná tùliquìchi, oroírí, cawèníichúa íba nacái, cawèníichúa perla nacái.

Udènià nacái bacàa ucáapirìcuwa, abéechúa bacàa oro yáawamíichúa ipuniéchúawa iyú ubáyawaná umàníirica manuísíwata Dios iiquéerica máini báawéeri iyú, yái uimáanáca manùbéeyéi yáapicha casaquèeri iyú ùacaténá cuwáinái yéenáiwana icàaluíniná, níái ídoloca. ⁵ Udènià uípidenáwa ibàacanáta upùdàlìcuwa: “Manuíri Babilonia ìyacàlená, úái náatúaca macái inanái iiméeyéica asianái yáapicha plata ìwalinápiná, náatúa nacái macái èeri mìnanáica imàníiyéica ibáyawanáwa nàacaténá cuwáinái icàaluíniná, níái ídoloca”, càì ìimáanáca yái uípidenáca. ⁶ Yáté nuicáca ucàmaca úái inanáica uìracáiná náiranámi, níái Dios yàasu wenàiwicamica, náiranámi nacái níái nanuéyéica neebáidacáiná Jesús itàacái. Nudécanámi nuicáca úa, yá máini nuínáidacawa manuísíwata nuicáidaca ulí, càmicáináte núalíawa càinácaalí iimáaná yái yéenáiwanaí nacáirica.

⁷ Néese ángel ìimaca nulí: “¿Cáná yéewa máini cáulenáca píichani? Yáca numàacapiná píalíacawéera càinácaalí ìimáaná, úái inanáica, càinácaalí ìimáaná nacái yái caluéri cuwèesi itéerica úa, idènièrica siete namanùbaca íiwitawa, diez namanùbaca nacái ichàle. ⁸ Yái caluéri cuwèesi piiquéerica ìyacaté, quéwa càmiiri ìya siùca. Néese imusúapináwa depuúwéeri utàwi irìcuíse, néesecáwa imáalàapináwa. Eeri mìnaná yàapiná caluéri cuwèesi icàaluínináwa, macáita canéeyéica íipidená ichanàacawa cuyàluta irìcu èeri ipíchawáiseté, yái cuyàluta idènièrica náipidená macái wenàiwicaca Dios yèeyéica icáuca càmiiri imáalàawa. Quéwa èeri mìnanáí máiníripiná cayábaca naicáca yái caluéri cuwèesi ìyéerica bàaluité, néese yéetácatéwa, quéwa yèpuèripináwa

cáuca àniwa.

⁹“Siùcade péemiacué cayába, píacué cáalíacáiyéica, píalíacaténácuéwa càinácaalí ímáaná: Níái siete namanùbaca íiwitaca ímáanáca càicanide iyúwa siete namanùbaca dúli, inanái yáawinéechúacawa íinata. ¹⁰ Ímáanáca càicanide iyúwa nacái siete namanùbaca nacuèrinánái icuèyéica wenàiwica néenibàa. Cinco namanùbaca nacuèrinánái nadéca nacaláacawa, yá nadéca néetácawa. Abéeri néená icùaca wenàiwica siuca. Aiba yàanàpináwa icùacaténá wenàiwica. Quéwa yàanàpinácaalí, yá icùapiná wenàiwica maléená èeri. ¹¹ Yái caluéri cuwèesica iyaca bàaluité, néese yéetácatéwa, yácata ochonáca nacuèrinásàiri, quéwa abéeri néenácani, níái siete namanùbacaca, yá nacái imáalàapináwa.

¹² “Níái diez namanùbaca ichàle piiquéeyéica ímáanáca càicanide iyúwa diez namanùbaca nacuèrinánái càmiyéicáwa idàba icùaca wenàiwica. Quéwa nacùapiná níawa maléená èeriwa yáapicha yái caluéri cuwèesica. ¹³ Yá abédanamata náiwitáise níái diez namanùbaca nacuèrinánái náibaidáanápiná caluéri cuwèesi irí, namànicaténá càide iyúwa iwàwáaná, namàacáanápiná nacái caluéri cuwèesi icùaca nàasu cáli néeséyéi. ¹⁴ Yá namànipiná ùwicái Cordero ípunitawa quéwa Cordero imawèniadapiná níawa, cachàiníricáináni náicha canánama èeri mìnánái icuèrinánáica. Níacáiná nacái Cordero yáapichéeyéica, Cordero idéca imáidaca nía, idéca nacái yeedáca nía yàasu wenàiwicapináwa, nadéca nacái neebáidaca itàacái éwita nàuwichàacáanítawa”, càì ímaca nulí yái ángelca.

¹⁵ Yái ángel ímaca nulí àniwa: “Pidéca piicáca úái iiméechúaca manùbéeyéi asianái yáapicha plata

ìwalinápiná, yáawinéechúawa manuínaméeyéi úni inàniàcubàa. Níái manuínaméeyéi úni ímáanáca càicanide iyúwa macái íiwitáaná wenàiwica namanùbaca, macái cáli néeséeyéi nacái, macái wenàiwica itàaníyéica áiba tàacáisi iyú nacái cháí èeri iricúiyéica. ¹⁶ Níái diez namanùbaca ichàle piiquéeyéica, ímáanáca càicanide iyúwa nacuèrinánái iyéeyéica caluéri cuwèesi yáapicha. Máini báawaca naicápiná úái iiméechúaca aslanái yáapicha plata ìwalinápiná. Yá náucaca úa abéechúata, mabàleta. Néese nayápiná uinámi, yá neemápiná uchéecami quichái iyú. ¹⁷ Dioscáiná idéca imàacaca nánáidacawa namàníinápiná càide iyúwa iwàwáaná namànica, íná níái diez namanùbaca icuèyéica cáliquéi, abédanamapináta náiwitáise náapichawáaca neebáidáanápiná caluéri cuwèesi itàacái, namàacáanápiná nacái icùaca nàasu cáli néeséeyéi, àta ichàbacatalétawa macáita càide iyúwa Dios icàlidáanáte. ¹⁸ Uái inanái piiquéechúaca, yácata manuíri yàcaléca ichùulièrica macái cáli icuèrinánái”, càí ímaca nulí yái ángelca.

18

La caída de Babilonia

¹ Néeseté àniwa nuicáca áiba ángel iricùacawa chènuníse. Yá cachàinírca íiwitáise. Cáli icànaca iyú yái ángel icamaláná cayábéerica. ² Yá ímaca máini cachàinírri iyú:

“¡Idéca imáalàacawa yái manuíri yàcalémica Babilonia iyacàlená, idéca imáalàacawa! ¡Yá demonionái iyaca néenibàa! ¡Macái íiwitáaná báawéeyéi demonio icùacani yái yàcalémica! ¡Macái íiwitáaná báawéeyéi

màsibèe, casaquèeyéi cuipira nacái nadéca namànica nabànawa néenibàa, namùlubè nacáiwá!

³ Níacáiná macái èeri mìnánái nadéca nacàmaca ùasu ìracalési ipuíri iyú, imàaquéechúaca yáawawa nalí naimácaténá úapicha. Níái icuèyéica cáli canánama cháí èeri irìcuíyéica nadéca naimáca úapicha, úái cà míchúaca náinusíwa. Nía nacái cacharreroca cháí èeri irìcuíyéica nadéca càasuca nía úapicha, ùyacáiná máini càasuíri iyú umànicaténá ubáyawanáwa máaléquéeri iyú”, càì íimaca.

⁴ Néese nuémìaca áiba tàacáisi chènuníséeri. Yá íimaca:

“Pimusúacuéwa yàcalé íicha, píacué cáininéeyéica nuicáca, ipíchanácué pimànica pibáyawanáwa úapicha, ipíchanácué nacái nùuwichàidaca píá úapicha.

⁵ Máinícáiná manuírica ubáyawaná, íná iwàwacutá Dios yùuwichàidaca úa. Dios yáalíacawa ìwali, yái ubáyawanáca.

⁶ Piùwichàida úa ìwalíse yái báawéerica umànírira áibanái irí, yá piùwichàida úa cachàiníri iyú pucháiba yàawiriéicatái yáwanái íicha yái báawéerica umànírira áibanái irí.

⁷ Càide iyúwa cachàiníná uicáca úawawa, uedáaná nacái ulíwa macái cawèníri, càita nacái piùwichàida úa, pimàaca uícháaníca. Uumacáiná uwàwalícuísewa: ‘Núacata icuèchúaca macái wenàiwica. Canácatáita nuícháaníwa càide iyúwa maníríichúami íicháaníná’, úumaca uínáidacawa ulíwa.

⁸ Iná yéewa abé èeri irìcu yàanàpiná ùwali yái ùuwichàanápínacawa, yásí uícháanícawa

umáapicawa, yá uétápiná nacáíwa. Néese uemápinácawa quichái iyú macáita, cachàinicáiná Wacuèriná Dios íiwitáise, yái yùuwichàidéeripináca úa”, íimaca.

⁹ Néese níái icuèyéica cáliquéi, íiméeyéica úapicha càmicáíuaca náinusíwa, níái iyéeyéicaté càasuíri iyú úapicha, yá náicháanípiná cáiwíiri iyú ùwali, naicácáiná uemámicawa. ¹⁰ Yá nabàlùapinácawa déeculé úicha, cáalucáiná naicáca ùuwichàanácawa. Yá náimaca nalíwáaca:

“¡Catúulécanáca waicáca pía, pía yàcalé manuírca Babilonia, yái yàcaléca cachàinírimical! Aquialénamata abé hora irìcu, Dios idéca yùuwichàidaca pía”, càipiná náimaca.

¹¹ Nía nacái cacharreroca cháí èri irìcuíyéica, náicháanípiná nacái ùwali. Yá máiní achúmaca nawàwa nacái càmicáiná quirínama wenàiwica iwènià náicha nàasu natéerica. ¹² Natécaté néré oro, quírameníri plata nacái, cawèniyéi íba nacái, perla nacái, cayábéeri wáluma lino nacái, wáluma capìralesíwéeri íicácanáwa nacái, wáluma seda nacái, quíréeri nacái, macái íiwitáaná àicu pumèníri isàni nacái, macái wawàsi nacái namànírica marfil imànicaná, macái wawàsi nacái namànírica cawèníri àicu imànicaná, bronce imànicaná nacái, hierro imànicaná nacái, cawèníri íba mármol imànicaná nacái. ¹³ Natécaté nacái canela, casàníri nacái, incienso pumèníri isàni nacái, pumèníri mirra nacái, perfume nacái, uva ituní ipuírca nacái, séenási nacái, cayábéeri harina nacái, trigo ituíná nacái. Natécaté nawéndacaténá nacái napìranáíwa pacá, oveja nacái, caballo nacái, carro nacái, wenàiwicanái nacái nawéndacaténá

nía yàcalé mìnánái irí. ¹⁴ Cacharrerónái náimapiná yàcalé irí:

“¡Canáca pirí ìyacanási cawènírica, caséericaté piyáaca! ¡Idéca yúucacawa píicha càiripináta piasu cawèníri yàcàsica, macái piasu cayábéeri wáluma nacái! ¡Canácatáita pìanàa nía àniwa!” náimaca.

¹⁵ Níái iwéndéeyéicaté càiri wawàsi yàcalé mìnánái irí, yeedéeyéicaté nacái nalíwa plata yàcalé mìnánái íicha, nabàlùapináwa déeculé yàcalémi íicha, cáalucáiná naicáca yàcalémi yùuwichàanáwa. Yá náicháanípíná cachàiníri iyú, máini achúmaca nawàwa. ¹⁶ Yá náimapiná nalíwáaca:

“¡Catúulécánáca waicáca yái manuíri yàcalémical! Yàcalé mìnánáimi nadèniacaté nabàlèwa cayábéeri lino, wáluma capìralesiwéeri iicácanáwa nacái, quíiréeri nacái. Cachìlanáca nía nacái oro iyú, cawèníri íba iyú nacái, perla iyú nacái.

¹⁷ ¡Yá abéerìcuíseta, abéeri minuto irìcu, idéca imáalàacawa macáita nàasumi cawènírical!” náimaca.

Macáita idènièyéica nave lancha nacáiri, nía nacái cacharreroca yèeyéicawa nave irìcu, nía nacái íbaidéeyéica nave irìcu, yèeyéicawa manuíri úni yáacubàa, nabàlùapináwa déeculé yàcalémi íicha. ¹⁸ Naicápiná yàcalémi ísalená imichàacawa yàcalémi íicha, yásí náimaca náicháaníca cachàiníri iyú: “¡Canácata áiba manuíri yàcalé càide iyúwa yái yàcalé cayábéeriquéi!” náimaca. ¹⁹ Yá namutúapíná cáli ichùmalé náiwita ínatabàawa, càide iyúwa náiwitáise ìyáaná máinicáiná achúmaca nawàwa.

Yá náicháanípínáca cachàiníri nasàna iyúwa. Yá náima:

“¡Catúulécanáca waicáca yái yàcalé manuírimal!
Yàcalé yàasu cawènírimi iyú nadéca
càasuca namànica níawawa, níái idènièyéica
yàasu navewa lancha nacáiri manuíri úni
yáacubàa. Aquialénamata abéeri hora irícu
idéca imáalàacawa macái yái yàcalémica”,
náimaca.

²⁰ Quéwa casímáicué piwàwa yàcalémi ìwali, piacué
iyéeyéica chènuniré, piacué nacái Dios yàasu
wenàiwicaca, piacué nacái apóstolca, piacué
nacái profetaca, icàlidéeyéica tàacáisi Dios
inùmalìcuíse. Casímáicué piwàwa Dioscáiná
idéca yùuwichàidaca yái yàcalémica ìwalíse
macáita yái báawéerica umàníricatécué pirí.

²¹ Néese nuicáca áiba cachàníri ángel imichàidaca
manuíri íba macàpucuíri. Yá manuíca yái íbaca càide
iyúwa manuíri íba nàulùanápiná iyú trigo ituíná.
Néese ángel yúucaca yái manuíri íbaca manuíri úni
yáaculé. Yá íimaca:

“Càita nacái piúcapinácawa, pimáalàacawa
ráunamáita, pía yàcalé manuírca Babilonia
ìyacàlená. Yá canáca náalimáaná nèepùa
nàanàaca pía àniwa.

²² Càmita nacái néemìapíná nasàna pìasu calle
irícubàa, níái inuéyéica sànasi arpa iyú, nía
nacái icántèeyéica, nía nacái ipùlièyéica íwa,
trompeta nacái. Canáca nacái íibaidéeyéi
néenibàa canácáiná náibaidéeripíná. Càmita
nacái nàulùapíná ituínási.

²³ Càmita napucúadapíná lámpara néenibàawa.
Càmita nacái namànipíná matrimonio,

máinicáináté cachàiníri naicáca níawawa níái yàcalémi yàasu cacharreroca, nía nacái yàcalé mìnánáimi naméeràidacaté canánama èeri mìnánái Dios ícha nàasu màlìacáisi iyúwa.

²⁴ Nanúacaté Dios yàasunái profetamica icàlidéeyéicaté tàacáisi Dios inùmalicuise, nía nacái Dios yàasu wenàiwicamica, nía nacái canánama nanuéyéicaté neebáidacáiná Dios itàacái, cháí èeri irìcu”, ímaca yái ángelca.

19

¹ Néeseté àniwa nuémìlaca cachàiníri tàacáisi nacáiri, càide iyúwa wéemianá manùbéeyéi wenàiwica itàacái iyéeyéica chènuniré. Yá náimaca cachàiníri iyú:

“¡Aleluya! Wàacué Wacuèriná Dios iríwa cayábéeri Dioscáiná idéca iwasàaca wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa, wàacué icàaluíniná, máini cachàiníri íiwitáise Wacuèriná Diosca.

² Yácáiná Dios yùuwichàidaca báawéeyéi wenàiwica machacàníri iyú. Idéca yùuwichàidaca úái inanái iiméechúacaté asianái yáapicha plata ìwalinápiná, úái iwènúadéechúacaté macái èeri mìnánái íiwitáise namànicaténá báawéeri naimácáináté úapicha càmlíchúaca náinusíwa, Dios idéca imáalàidaca úa unúacáináté wenàiwica íbaidéeyéica Dios irípiná”, náimaca.

³ Néese náimaca àniwa:

“¡Aleluya! Wàacué Dios irí cayábéeri. Yái uísalená imichàacawa càiripináta, èeri càmlíri imáalàawa”, náimaca.

4 Néese níái veinticuatro namanùbaca nacuèrinánáica, nía nacái báinúaca cáuyéi ángel náuwàa naliacawa nanùmáawawa Dios ípunita nàacaténá icàaluíniná, yái yáawinéericawa yàalubái íinatawa. Yá náimaca: “¡Báisíta, amén! ¡Aleluya, wàacué Dios irí cayábéeri!” náimaca. ⁵ Néese nuémìaca cachàiníiri tàacáisi yàalubáisi néeséeri. Yá íimaca:

“¡Pìacué irí cayábéeri, yái Wacuèriná Diosca, macáitacué pía íbaidéeyéica irípiná, píacué nacái yèeyéica Dios icàaluíniná, píacué sùmanái, béeyéi nacái canánama!” càì íimaca.

La fiesta de las bodas del Cordero

⁶ Néese nuémìaca nacái áiba tàacáisi nacáiri càide iyúwa wéemianá madécaná wenàiwica imáidáaná, càide iyúwa nacái wéemianá manùbéeri màladàca isàna, càide iyúwa nacái wéemianá casàneyéi énu manuíyéi tiríricaalí. Yá náimaca:

“¡Aleluya, wàacué cayábéeri Wacuèriná Dios cachàiníiri iríwa, yái cachàinírìca náicha canánama, idàbacáiná icùaca macáita!

⁷ Yá casíimáicué wía, wayanídacuéwa manuísíwata. Wàacué Dios irí cayábéeri. Idéca Cordero yéenáiwaná yàanàaca yeedácatáipináta iríwa yàacawéetúapínáwa. Uái yàacawéetúapíná udéca uchùnìaca úawawa.

⁸ Idéca imàacaca ùwalica ubàlewa cayábéeri lino, masaquèeri nacái, mèlumèlúiri nacái. Yái cayábéeri wáluma lino ímáanáca càicanide iyúwa yái cayábéerica Dios yàasu wenàiwicanái imànírìca”, càì náimaca.

⁹ Néese ángel íimaca nulí: “Pitànàani: ‘Casíimáica níái wenàiwicaca Dios imáidéeyéica Cordero

yàasu matrimonio nérépiná, yeedápinácaalí iríwa yàacawéetúapináwa', càì pitànàacani", ímaca nulí. Néese ímaca nulí àniwa: "Yái tàacáisi nucàlidéerica piri, báisíiri tàacáisicani Dios inùmaliçuíséerica", ímaca nulí.

¹⁰ Yá nubàlùacawa nùlulù ipùata iyúwa ángel irí nùacaténá icàaluíniná, quéwa ángel ímaca nulí: "Picá pimàni càì. Nùacata íbaidéeri Dios irípiná càide iyúwa pía, nía nacái péenánái icàlidéeyéica mamáalàacata naináwaná ìwaliwa Jesús yàasunáica nía. Píà Dios icàaluíniná", ímaca nulí. Yácáiná Espíritu Santo imàaquéericaté profetanái icàlidaca tàacáisi Dios inùmaliçuíse, yácata Espíritu imàaquéerica Jesús yàasu wenàiwica icàlidaca iináwaná ìwali.

El jinete del caballo blanco

¹¹ Néeseté nuicáca capíraléeri cáli yàacùacanéerica chènuníse, Dios iyacàle nacái, yá péemíacué cayába, nuicáca cabalèeri caballo. Yái wenàiwica yáawinéericawa caballo ínata, yácata Wáiwacali, ípidenéeri Cayábéeri íiwitáise, Machìwéeri nacái. Machacàníiri iyú yùuwichàidaca báawéeyéi wenàiwica, imànica nacái náipunita ùwicái.

¹² Yá mèlumèluíri ituí càide iyúwa waicáaná quichái ipèrua. Idènìaca madécaná corona íiwita ìwaliwa. Idènìaca ípidenáwa ìwaliwa, quéwa abéerita Wáiwacali yáalíawa càinácaalí ímáaná yái ípidenáca.

¹³ Wáiwacali ináawani idéca yáapúacawa irái yáaculé, yá idènìaca ípidenáwa, Dios itàacái.

¹⁴ Chènuníiséeyéi úwi nàacawa yáamiwáise. Nadènìaca nabàlewa cayábéeri wáluma lino cabalèeri, masaquèeri nacái. Nàacawa náalimáwanama cabalèeri caballo

ínata. ¹⁵ Wáiwacali yùuwichàidapiná èeri m̀nanáí itàacáí cachàiníri iyúwa, macáí cáli néeséeyéí camíiyéica yeebáida itàacáí. Yùuwichàidapiná níawa cachàiníri iyú. Yá imáalàidapiná wenàiwica imàníiyéica ibáyawanáwa máiníri báawaca Dios iicáca, yáí Dios cachàiníríca náicha canánama. Imáalàidapiná níawa càide iyúwa wenàiwica ibawàidacaalí uva iyacaná ipisùacaténá uva ituní. ¹⁶ Idènìaca ípidenáwa ináawani ìwaliwa, icuuchuí ìwaliwa nacáí: “Nacuèrinásàiri, níái macáí cáli icuèrinánáica. Náiwacali nacáí níái macáí èeri m̀nanáí íiwacanánáica”.

¹⁷⁻¹⁸ Néese nuicáca áiba ángel ibàluèricawa èeri ituí irícu. Yá ímaca cachàiníri iyú wáchulináí irí yáalaníiyéicawa chènunibàa: “Caquialécué, pìwacáidáyacacuéwa piyáacaténácué piyáacaléwa cadénama yáí yàacàsi Dios ichùnièripinácué pirí. Piyáacaténácué piyáacaléwa nainámi níái ichùulièyéicaté wenàiwica, nía nacáí úwi íiwacanánáimica, nía nacáí wenàiwicanáimi cachàiníiyéica, nía nacáí caballomica, nía nacáí yèeyéimicawa caballomi ínata, nía nacáí macáí wenàiwicamica, nía nacáí íibaidéeyéimica mawèníri iyú áibanáí irí, nía nacáí yèepuníiyéimicawa máiwacalíiyéimica, nía nacáí sùmanáimica, béeyéimica nacáí”, càì ímaca yáí ángelca wáchulináí irí.

¹⁹ Néese nuicáca yáí caluéri cuwèesi, nía nacáí ichùulièyéica èeri m̀nanáí. Nuicá nacáí náapicha nàasu úwináí ìwacáidáyaqueeyéicawa namànicaténá ùwicáí Wáiwacali íipunita yáí yáawinéericawa cabalèeri caballo ínata, náipunita nacáí yàasu úwináí yèeyéicawa yáapicha chènuníise.

20 Yá náibàaca caluéri cuwèesi. Náibàaca nacái cachìwéeri iwicùlidéerica, imànírìca yái càmrìca wenàiwica idé imànica idècunitàacá iyaca caluéri cuwèesi yáapicha, ichìwáidacaténá wenàiwica imàaquéeyéica nachanàidaca caluéri cuwèesi ípidená nàwali, nía nacái yèeyéica cuwèesi yéenaiwaná icàaluíniná. Yá náucaca caluéri cuwèesi quichái irìculé icáuca yáapichatawa, yàasu cachìwéeri iwicùlidéeri yáapichawa manuíri quichái irìculé, yáara manuíri yàawa nacáirica ipucuéricawa mamáalàacata cachàiníri azufre iyú, càiripinéerita iyaca. 21 Néese yái Wáiwacali yáawinéericawa caballo ínata inúaca cuwèesi yàasu úwináimi macáita. Inúaca nía itàacái iyúwa imusuéricawa inùmalìcuíse. Yá macáita wáchuli nayáaca nayáacaléwa cadénama úwinái ichéecami yéetéeyéimicawa àta cadécataléta níai wáchulica.

20

Los mil años

1 Néeseté nuicáca ángel iricùacawa chènuníse. Idèniaca llave icáapi irìcuwa yàacuèripiná iyú depuúwéeri utàwi inùma. Idèniaca nacái manuíri cadena icáapi irìcuwa. 2 Néese ángel íbàaca màanu, yái bàaluitéeri àpica, idènièrica ípidenáwa cà: Diablo, ímáanáca “Icháwàidéeri waináwaná ìwali”, Satanás nacái, ímáanáca “Wàuwidesàiri”. Ángel idacùaca màanu cadena iyú mil camuí piná. 3 Néese ángel yúucaca màanu depuúwéeri utàwi irìculé. Yá ángel ibàliaca utàwi inùma. Ibàliaca utàwi inùma cachàiníri iyú màanu iwicáu àta imáalàacatalétawa yái mil camuíca, ipíchaná màanu ichìwáidaca èeri mìnánái. Néese mil camuí idénáami,

yá iwàwacutápiná nawasàaca màanu àniwa maléená èeripináta.

⁴ Néese nuicáca madécaná yàalubáisi. Níái yáawinéeyéicawa yàalubáisi íinata nacùapiná wenàiwica nàuwichàidacaténá cawinácaalí imàníyéica ibáyawanáwa. Nuicá nacái wenàiwica yéetéeyéimicawa nawichuèyéicaté íicha íiwita nacàlidacáinaté Jesús ináwaná iwali, nacàlidaca nacái Dios itàacái áibanái irí. Càmitáyéicaté yàa caluéri cuwèesi icàaluíniná, yàasu yéenáiwánási nacái. Càmitaté namàaca áibanái nachanàidaca caluéri cuwèesi íipidená napùdàlicu, nacáapi ìwali áiba. Yá nèepùapináwa cáuca àniwa, yá nacùapiná wenàiwicanái Cristo yáapicha mil camuípiná. ⁵⁻⁶ Yácata idàbáanéeri namichàanácawa. Casímáica nía, mabáyawanéeyéica nía nacái, níái imichèeyéipinácawa yéetácáisi íicha idàbáanéerica namichàanácawa. Yá machàinica náicha yáara pucháibáaná yéetácáisica. Sacerdotepináca níawa íibaidéeyéica Dios irípiná, Cristo irí nacái. Yá nacùapiná wenàiwicanái Cristo yáapicha mil camuípiná. Quéwa áibanái yéetéeyéimicawa càmitàacá namichàapináwa yéetácáisi íicha àta imáalàacatalétawa yái mil camuíca.

Derrota del diablo

⁷ Néese mil camuí idénáami, yásí ángelnái namusúadapiná Satanás irìcuíse yái nadacùacatalécani. ⁸ Yá imusúapináwa ichiwáidacaténá macái èeri mìnánái, nía nacái íipidenéeyéica Gog, Magog nacái. Yá iwacáidapiná nía namànicaténá ùwicái. Chínamáipináca níái úwica càide iyúwa càina ituíná.

⁹ Yá nàapináwa namanùbaca iyúwa chínamáinama níái úwica, Israel yàasu cáli ínatalé, yá nabàlùapináwa itéesebàa yái Dios yàasu wenàiwica iyacàleca, yái yàcalé cáininéerica Dios iicáca. Néseta quéwa Dios ibànùapiná quichái chènuníse, yásí yeemáca macáita níái úwináimica. ¹⁰ Néese Diablo, yái Satanás icháwàidéerica waináwaná ìwali, yái ichìwàidéerica wenàiwica, Dios yúucapináni quichái iriculé, yáara manuíri yàawa nacáirica ipucuéricawa ìyaca mamáalàacata cachàiníri azufre iyú, alé ìyacatalépináca yái caluéri cuwèsica, yá nacái yàasu cachìwéeri iwicùlidéerica. Yá nàuwichàapináwa càiripináta èeríapinama, táiyápinama nacái, èeri càmfiri imáalàawa.

El juicio ante el gran trono blanco

¹¹ Néseté nuicáca manuíri yàalubáisi cabalèeri. Nuicá nacái yái yáawinéericawa yàalubáisi ínata. Yá cáliquéi, yá nacái capìraléeri cáli chènuníiséerica nachaliacawa, yá canáca nía quirínama, Dios imáalàidacáiná nía, yái Dios yáawinéericawa yàalubáisi ínata. ¹² Néese nuicá níái yéetéeyéimicawa canánama, níái manuínaméeyéica, nía nacái púbéeyéica. Yá nabàlùacawa yàalubáisi ípunita. Néese cuyàluta nàacùacawa. Yàacùacawa nacái áiba cuyàluta idènièrica wenàiwicanái ípidená idènièyéica icáucawa càmfiri imáalàawa. Néese icálidaca naináwaná ìwali níái yéetéeyéimicawa, càide iyúwa naléená cuyàluta irìcuíse naináwaná, càinácaalíté namàníiná idècunitàacá cáuca nía. ¹³ Macái wenàiwica yéetéeyéicatéwa manuíri úni yáaculé namusúacawa úni yáacuíse, yá nabàlùacawa Dios ípunita. Macáita nacái yéetéeyéimiwa nàanàaca

yéetácáisi íicha, càliculì íicha nacái, síisáanácaalíté néetácawa. Yá icàlidapiná naináwaná ìwali canánama càinácaalíté namàníná idècunitàacá cáuca nía. ¹⁴ Néese yúucaca yéetácáisi quichái irìculé; yúucaca infierno quichái irìculé nacái, yái infierno báawéeyéimi íiwitáise yùuwichàacatalécawa. Yúucaca nía quichái irìculé, yái manuíri yàawa nacáirica ipucuéricawa ìyaca mamáalàacata quichái iyú. Yácata pucháibáaná yéetácáisica, yái manuíri yàawa nacáirica ipucuéricawa quichái iyú càiripinéerita ìyaca. ¹⁵ Yá macáita wenáiwica canéeyéica íipidená ichanàacawa cuyàluta irìcu, yásí yúucaca nía quichái irìculé, yái manuíri yàawa nacáirica ipucuéricawa mamáalàacata quichái iyú, canácáiná náipidená cuyàluta irìcu, yái cuyàluta idènièrica wenáiwicanái íipidená idènièyéica icáucawa càníiri imáalàawa.

21

El cielo nuevo y la tierra nueva

¹ Néeseté, núa Juan, nuicáca wàlisài capìraléeri cáli, nuicá nacái wàlisài cháí cáli, imáalàapinácáináwa yáara idàbáanéerimica capìraléeri cálica, cháí idàbáanéerimica cálica nacái. Canácata quéwa manuíri úni. ² Néese nuicáca mabáyawanéeri yàcalé, yái wàlisài Jerusaléncia. Iricùacawa chènuníise Dios yàatanáise. Cayábéerica yái yàcaléca Dios ichùnìèrica cayába. Cayábéeri iicácanáwa càiride iyúwa inanái iicácanáwa udécanáami ùwalica ubàle cawèníiriwa ùacawéeri irípináwa, ipíchawáise umànica matrimonio yáapicha. ³⁻⁴ Néeseté nuémìaca cachàiníiri tàacáisi Dios yàalubái irìcuíséeri, yái yàalubáisi Dios yáawinacatáicawa, icùacaténá canánama. Yá càì

ímaca: “Péemìa cayábani, siùcáisede Dios ìyaca èeri mìnanáí yáapicha. Yèepunípináwa náapicha, icùapiná nacái níawa. Dioscata yàacawéeridapiná nía, Nacuèrinápiná nacáicani. Dios itunúapiná náicha natuíyáa macáita. Canáca yéetácáisi néré. Càmiyéipiná ícháaní néenibàa. Càmita achúma nawàwa. Canáca cáiwíiri yácáiná idéca imáalàacawa càiripináta canánama yáara quéechéerimicaté ìyaca”, ímaca nulí.

⁵ Néese Dios, yái yáawinéericawa manuíri yàalubáisi ínata, icùacaténá canánama, ímaca: “Péemìa cayába, numànica nùyaca macáita wàlisàita àniwa”, ímaca. Néese íma nulí àniwa: “Pitànàacani, càide iyúwa núumáaná píri, báisíricáiná nutàacáica íná píalimá peebáidacani”, ímaca nulí yái Diosca.

⁶ Yá ímaca nulí nutànàacaténá tàacáisi: “Nudéca numáalàidaca numànicani. Núacata yái ìyéericaté èeri ipíchawáiseté, núacata nacái yái namáalàidáaná canánama càide iyúwa las letras alfa y omega. Cawinácaalí macaléerica iwàwa, nùaca ìirawa úni yèeri icáuca càníiri imáalàawa, mawèníiri iyú quéwa nùaca ìirani”, ímaca nulí nutànàacaténáni.

⁷ Yá ímaca nulí àniwa yái Diosca: “Cawinácaalí imawèniadéeyéica báawéeri, nùaca nalí macáita yái cawèníirica mawèníiri iyú, níái nuénibeca. Núacata nacuèrinápináwa. Níacata nuénibepiná nacáywa”, ímaca nulí nutànàacaténáni.

⁸ Néese ímaca nulí àniwa yái Diosca: “Quéwa cawinácaalí níái càmiyéica yeebáida nutàacái cáalucáiná nàuwichàacawa nulípiná, nía nacái iwènúadéeyéica nuícha íiwitáisewa, nía nacái càmiyéica yeebáida nutàacái, nía nacái casaquèeyéica íiwitáise, nía nacái inuényéica wenàiwica meedá, nía

nacái iiméeyéica áiba yáapicha càmíichúaca náinusíwa, càmíríca nacái nanìrisíwa, nía nacái camàliqueeyéica, nía nacái yèeyéica ídolo cuwáiná yéenáíwaná icàaluíniná, nía nacái macáita cachìwéeyéica, iwàwacutápiná nàacawa manuírí quichái irìculé yái manuírí yàawa nacáirica ipucuéricawa mamáalàacata azufre iyú, máiníri ùuleca, càiripinéerita iyaca. Yái quichái ípidenéeri ‘Pucháiba yàawiríeri yéetácáisica’ ”, ímaca nulí yái Diosca.

La nueva Jerusalén

⁹ Néeseté áiba ángel yàanàaca nùatalé, abéeri néená níai siete namanùbaca ángelca idènièyéicaté siete namanùbaca bacàa ipuniéyéicawa iyú yái siete namanùbaca yùuwichàacáisi Dios ibànuèripináca namáalàidáaná canánama yùuwichàacáisica cháí èeri irìcuíríca. Yái ángel ímaca nulí: “Aquialé, núsáidacaténá piicá úara Cordero yàacawéetúapináca”, ímaca nulí yái ángelca. ¹⁰ Néese Espíritu Santo imàacaca nuicáca ángel itéca núa, yéenáíwanási nacáiri iyúta quéwa, alé chènuníri dúli ínatalé. Néese ángel yáasáida nuicáca Cordero yàacawéetúa, yái cayábéeri yàcalé mabáyawanéerica, ípidenéeri Jerusalén, iricuèricawa chènuníise Dios yàatanáise. ¹¹ Yái yàcaléca mèlumèluírícani Dios icamaláná iyú. Mèlumèluírí càide iyúwa cawèníri íba cabalèeri ípidenéeri jaspe, cuniéri quéwa iyúwa cayábéeri vidrio. ¹² Yái yàcalé idèniaca itéesewa iwáináwa chènuníríca, manuírí nacái. Yái iwáiná idèniaca doce namanùbaca inùmawa. Macái inùmata abéeri ángel ibàlùaca icùacani. Macái inùmata náipidená ichanàacawa doce namanùbaca yàawiría Israel itaquénáinámica.

13 Nuicáca máisiba inùma iwáiná ìwali este iwéré, máisiba nacái inùma nàyaca norte iwéré, máisiba nacái inùma nàyaca sur iwéré, máisiba nacái inùma nàyaca oeste iwérecata. 14 Yái yàcalé iwáiná doce namanùbaca íba yáapliséeyéi náalimáwanama náipidená ichanàacawa níái doce namanùbaca apóstol yèepuníyéicatéwa Cordero yáapicha.

15 Yái ángel itàaníríca núapícha idèniaca oroírí metro yáalimáidacaténá yàcalé, ibàlài néeséeri iwáiná nacái, inùma nacái. 16 Yái yàcaléca abédanaméerita ibàlài icáalaca. Néese ángel yáalimáidaca metro iyúni yái yàcaléca. Dos mil doscientos namanùbaca kilómetros icáalaca, càita nacái icáalaca ichènunica, càita nacái icàcumàa icáalaca. Abédanamata icáalaca yái yàcaléca. 17 Néese ángel yáalimáidaca iwáiná yàcalé itéeséerica. Sesenta y cinco namanùbaca metros ichènunica càide iyúwa èeri mìnanaí yáalimáidána wawàsi.

18 Yái iwáináca yáawami cabalèeri íba cawèníiri ípidenéerica jaspe. Yái yàcaléca yáawami orota càide iyúwa masaquèeri vidrio. 19-20 Doce namanùbaca manuínaméeyéi íba iwáiná yáapíse. Iba imanùbaca ichanèerica ìwali abéeri íwitáaná cawèníiri íba: jaspe, cabalèeri íba; zafiro, capiraléeri, cuniéri íba; ágata, capiraléeri erúamàwaca, samànéeri íba; esmeralda, ipuléerisiwa, cuniéri íba; ónice, éewéeri, samànéeri íba; cornalina, quíiréeri, cuniéri íba; crisólito, éewéeri, cuniéri íba; berilo, ipuléeri, cuniéri íba; topacio, éewéeri, cuniéri íba; crisoprasa, éewaca nacáiri, samànéeri íba; jacinto, chubénaméeri, cuniéri íba; amatista, capiralesíwéeri, cuniéri íba; 21 Níái yàcalé inùmaca doce namanùbaca yáawami perlata, cabalèeri íba

cawènírica. Inùma imanùbaca imàníri abéeri perla ícha, iwáiná inùmapiná. Yái yàcalé yàasu manuíri carretera yáawami orota, cuniéri vidrio nacáiri.

²² Canácata templo yàcalé irìcu nasutácàalupináca Dios ícha. Yàcalé imanuícata nàaca Dios icàaluíniná, yái cachàinírica náicha canánama, nàaca Cordero icàaluíniná nacái. ²³ Càmita iwàwacutá èeri icànaca yàcalé iwali, quéeri nacái, icànacáiná iwali yái Dios, Cordero nacái nacamalánáca. ²⁴ Macái cáli néeséeyéi yèepunícawa yàcalé icamalá irìcu. Wenàiwica íiwacanánái natéca nàasu cawèníriwa yàcalé irìculé. ²⁵ Yàcalé inùmaca canánama canácatáita ibàllawa èeríapi. Canáca catá néré. ²⁶ Natéeripiná nàasu cawèníriwa néré yàcalérìculé, níái macái èeri mìnánái càasuíyéica. ²⁷ Quéwa báawéeyéi íiwitáise canácatáita yéewaná nawàlùacawa néré. Cawinácaalí iiméeyéica áiba yáapicha cànírica nanìrisíwa, càníchúaca nacái náinusíwa, nía nacái cachìwéeyéica, canácata yéewanápiná nawàlùacawa néré. Níawamita idènièyéica ípidenáwa ichanàacawa Cordero yàasu cuyàluta irìcu, yái cuyàlutaca idènièrica náipidená canánama níái Dios yèeyéica icáuca càníri imáalàawa.

22

¹ Néeseté ángel yásáida nuicáca masaquèeri inanába, yèeri wacáuca càníri imáalàawa. Asáiri yáaculé manuísíwata càide iyúwa waicáaná vidrio. Yái inanába imusúacawa Dios yàalubái yèewíise, yái yáawinacatáicawa Cordero yáapicha, nacúacaténá canánama. ² Yái inanába iwatácawa bamuchúamibàa yàcalé yàasu manuíri carretera

yèewibàa. Aicu nabàlùacawa carretera idùlepibàa, càita nacái abéemàawáise nabàlùata nacáiwá néenibàa. Yái àicuca, yácata yèerica wacáuca cà míiri imáalàawa. Idèniaca iyacanáwa, doce yàawiría yàaca iyacanáwa macái camuíta. Quéeri imanùbacata càyacanácani. Yái àicu ibáináca cayábéeri dabéca ichùnièrica macái èeri mìnánái. ³ Yàcalé irìcu, canácatáita iya wawàsi Dios iiquéerica iyúwa báawéeri. Dios, Cordero yáapicha, ípidenéerica Jesucristo, nacùapiná èeri mìnánái néenibàa. Nàasu wenàiwicanái yàaca nacàaluíniná. ⁴ Naicáwa Dios inàni néréwa. Nadèniapiná Dios ípidená napùdàlicuwa. ⁵ Canáca néré catéeriwa. Níái iyéeyéipináca néenibàawa càmita iwàwacutá napucúadaca lámpara, càmita nacái iwàwacutá èeri icànaca nàwali. Wáiwacali Diosta icànapiná nàwali. Nacùapiná macáita Dios yáapicha càiripináta, èeri cà míiri imáalàawa.

La venida de Jesucristo está cerca

⁶ Néeseté ángel ímaca nulí: “Báisíricata yái tàacáisica, íná yéewa píalimá peebáidacani macái piwàwalicuísewa. Yá nacái Wáiwacali Dios, yái imàaquéerica profetanái icàlidaca tàacáisi inùmàlicuise, idéca ibànùaca yàasu ángelwa yáasáidacaténá yàasu wenàiwicanái irí cànácaalí ichàbáanápínáwa mesúnamáita”, ímaca nulí yái ángelca.

⁷ Wáiwacali ímaca walí: “¡Péemiàcué cayábani, nùanàapiná mesúnamáita! ¡Casímáica nawàwa cawinácaalí yeebáidéeyéica yái tàacáisica Juan itànèerica cuyàluta irìcu, yái icàlidéerica cànácaalí ichàbáanápínáwa!” càì ímaca yái Wáiwacalica.

⁸ Núa Juan, núacata yái yéemièrica, iiquéerica nacái macáita yái tàacáisica. Idécanáami nuémìacani, nuicácani nacái yái wawàsica, yá nubàlùacawa nùuluì ipùata iyúwa ángel irí nùacaténá icàaluíniná, yái yáasáidéerica nulí yái tàacáisica. ⁹ Quéwa ángel íimaca nulí: “Picá pimàni càì. Núacata pìacawéeriná íibaidéerica Dios irípiná píapicha, péenánái yáapicha nacái níái profetaca icàlidéeyéica tàacáisi Dios inùmalicuise, náapicha nacái níái yeebáidéeyéica tàacáisi pitànèerica cháì cuyàluta irìcu. Pìaca abéerita Dios icàaluíniná”, íimaca nulí.

¹⁰ Néese íimaca nulí àniwa: “Picá pibàani áibanái íicha yái tàacáisi pitànèerica cháì cuyàluta irìcu, icàlidéerica càinácaalí ichàbáanápínáwa, mawíenicáiná yái èerica”, íimaca. ¹¹ Cawinácaalí imàníiyéica íbáyawanáwa, nía nacái casaquèeyéica íiwitáise, iwàwacutá nawènúadaca náiwitáisewa nabáyawaná íichawa caquialéta. Cawinácaalí nacái cayábéeyéica íiwitáise iwàwacutá namànica cayábéeri mamáalàacata, nía nacái masaquèeyéica íiwitáise iwàwacutá nèepunícawa mamáalàacata mabáyawanéeri iyú”, íimaca.

¹²⁻¹³ Wáiwacali íimaca walí: “¡Péemìacué cayábani, nùanàapíná mesúnamáita! Yásí nutéca cawèníiri, yá nacái yùuwichàacáisica numàaquéeripínaca macáita wenàiwica irí náalimáwanama càide iyúwa imanuícánama nadéca namànica cayábéeri, báawéeri áibata. Núacata yái iyéericaté èeri ipíchawáiseté; núacata nacái yái namáalàidáaná canánama càide iyúwa las letras alfa y omega. Núacata yái idàbéericaté macáita, imáalàidéeripíná nacáiwa macáita”, íimaca.

14 Casímáica cawinácaalí masaquèyèica imànica íiwitáisewa báawéeri íicha yéewacaténá nayáaca nayáacaléwa yái àicu ìyacaná yèerica nacáuca càmíiri imáalàawa, yéewanápiná nacái nawàlùacawa iwáiná inùma irìcubàa wàlisài Jerusalén ìyacàlená irìculé. 15 Déeculé yàcalé íicha nàyaca níara casaquèyèica íiwitáise, nía nacái camàliquéeyéica, nía nacái iiméeyéica áiba yáapicha càmíichúaca náinusíwa, càmíirica nacái nanìrisíwa, nía nacái inuéyèica wenàiwica meedá, nía nacái yèeyéica ídolo cuwáiná yéenáiwana ícàaluíniná, macáita nía nacái casímáiyéica ichìwáidaca áibanái wenàiwica.

16 “Núa, Jesús, nudéca nubànùaca nùasu ángelwa icàlidacaténacué pìrì yái tàacáisica, nalípiná macáita yeebáidéeyéica nutàacái, ìwacáidáyaquéeyéicawa yàcalé imanùbaca. Núacata yái rey David itaquérinámica. Núacata nacái idàbéeripináca Dios yàasu èeri máiní cayábéeri càiride iyúwa mèlumèlúri dùlupùta ichanèericawa mèlumèluwaca mapisáisíwata èeri imanùbaca”, íimaca yái Jesúsca.

17 Yái Espíritu Santo, úa nacái Cordero yàacawétúapiná náimaca Jesús irí: “¡Aquialé!” càì náimaca Jesús irí. Macáitacué pía yéemièyèica yái tàacáisica, “¡Aquialé!” càì píimacué Jesús irí. Macáitacué pía nacái iwàwéeyéica icáucawa càmíiri imáalàawa, aquialécué, peedécué pìrìwani mawèníri iyú, càide iyúwa macaléyèí iwàwa iwàwáaná ìiraca úni.

18 Yá nùalàacué pía cachàiníiri iyú macáitacué pía yéemièyèica yái tàacáisi Juan itànèerica cháí cuyàluta irìcu, icàlidéerica càinácaalí ichàbáanápináwa. Aibacaalí itùcullàda néeni áiba tàacáisi àniwa, Dios yùuwichàidapiná yái

wenàiwica yùuwichàacáisi iyú, yái yùuwichàacáisi Juan itànèrica ìwali chái cuyàluta irìcu. ¹⁹ Aibacaalí yúucaca tàacáisi cuyàluta irìcuíseta yái icàlidéerica cainácaalí ichàbáanápínáwa, càmita Dios imàaca iyáaca iyáacaléwa àicu ìyacaná yèeri wacáuca càmíiri imáalàawa, càmita nacái Dios imàaca ìyaca mabáyawanéeri yàcalé irìcu, yái àicuca, yái yàcaléca nacái waléeyéica ìwali chái cuyàlutaca irìcu.

²⁰ Yái Wáiwacali Jesús icàlidéerica walíni yái tàacáisica íimaca: “Báisíta, nùanàapíná mesúnamáita”, còi íimaca yái Wáiwacalica.

Néeseté núumaca: “Báisíta, amén. ¡Aqualé, Wáiwacali Jesús!” còi núumaca.

²¹ Nusutácué Wáiwacali Jesús íicha pirípinácué imànínápinácué pirí cayábéeri.

**El Nuevo Testamento de nuestro Señor
Jesucristo en el idioma piapoco
New Testament in Piapoco**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Piapoco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piapoco

pio

Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Piapoco

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

15b1335d-e064-57a2-9f7f-a5383125b741